

Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBANYASZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM, 23. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1989. DECEMBER 1.

Három téma és sok-sok felvetés

Fórum, közérdekű kérdésekről

November 13-án a Központ tanácstermében dolgozó fórumot szervezett az UDSZ. Három téma, három előadás szerepelt a napirenden. Varga Mihály vezérigazgató a vállalat helyzetéről, az ezzel összefüggő szociálpolitikai kérdésekről, Mészáros István vezérigazgató-helyettes a vállalati lakásépítésről, Gyulai Sándor, az UDSZ titkára a szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseiről tartott vitaindítót, majd kérdésekre válaszoltak.

A vállalat helyzete

Varga Mihály vezérigazgató tájékoztatóját az alap helyzet ismertetésével kezdte. A Minisztertanács szeptember 22-ei döntése értelmében alaptevékenységünket, az uránbányászatot meg kell szüntetni. A vállalat műszaki vezetése elkészítette a leművelési tervet, melynek jóváhagyása most van folyamatban. Ezzel egyidőben egy sor munkát azonnal leállítottunk.

Ebben a gazdasági évben gazdasági tervünket várhatóan teljesítjük, pénzügyi problémáink még vannak, mivel az egész évi állami támogatást csak a leművelési terv jóváhagyása után fogadják el. Bizonyos relatív nyereség is várható, hiszen felhasználásunk a tett erőfeszítések eredményeképpen 400–430 millió forinttal kisebb a tervezett-nél.

1990. január 31-ére el kell készülnie egy visszafejlesztési, műszaki bezárási tervnek. Ez két nagy költségvetést tartalmaz, a még visszalévő termeléshez szükséges állami támogatást, és a bezárással kapcsolatos pluszköltségeket. A Minisztertanács ennek alapján dönt majd a pénzügyi kérdésekről. Az biztosnak látszik, hogy műszaki, gazdasági és környezetvédelmi okokból a jövő év végéig folytatnunk kell alaptevékenységünket. Ez azt jelenti, hogy mind a bányüzemeknek, mind a termelést kiszolgáló üzemeknek (ÉDÜ, Szolgáltató üzem) teljes létszámmal dolgozniuk kell. A harmadik nagy költségvetés az ún. „humán-csomag” az átképzési, újrakezdési, áttelepülési kölcsön, a végkielégítés, a keresetkiegészítés, rehabilitáltak bére, korongedményes nyugdíj stb. Ezek összege még nem ismert, a számítások most folynak.

A vállalat vezetése két irányban gondolkodik. Az egyik a kötelező felszámolás, melynél fontos, hogy úgy dolgozzunk, ne keletkezzen jóvátehetetlen, visszafordíthatatlan kár. A másik, az alaptevékenységet folytatva, olyan gazdálkodási konstrukció kialakítása, mely nyereségesé teszi a vállalatot. Ez feltételezi

az árbevétel növelését fő termelvényünknel és a gazdaságos melléktermékesítéssel. Ez utóbbi a felszámolás esetén is fejleszhető, hiszen munkahelyteremtő funkciója is van, de feltétlenül korszerű tevékenység szükséges, és nem alibi-foglalkoztatás.

A vállalat szervezeti felépítésével jelenleg külső szakemberek is foglalkoznak. Ha az alaptevékenység fennmarad, a vállalatnak van jogutódja, ha nem, úgy a fennmaradó problémák rendezésére, a környezet figyelésére költségvetési szolgálat formájában jogutód létrehozása szükséges.

A lakás-gazdálkodásról

Mészáros István vezérigazgató-helyettes elmondta, hogy ez év közepén a vállalat 660 dolgozójának volt lakásproblémája, ebből 208 dolgozónak nincs lakása. Ebben az évben a központi bányász-lakás-építési alaptól 43 millió forintot kapott a vállalat, sajnos csak negyedévi lehívhatósággal, mely nehezítette az egyszeri nagyszűzű befektetést. A vállalat ehhez 50 millió forintot tett hozzá, mégis májusban korlátozni kellett a lakástámogatásban részesülők számát, hogy Patacs-Nyugat térségére koncentrálhassunk.

Ezen a területen az árak

18–20 százalékkal alacsonyabbak mint másutt. Ezt az építési technológia, a közművesítés, és a műszaki ellenőrzés átvállalása teszi lehetővé.

A vállalat vezetése rendszeresen átértékeli a forrásoldalt, és igen nagy erőfeszítéseket tesz arra, hogy a lakásalapba minél több anyagi eszköz kerüljön.

Az Urándolgozók Szakszervezetéről

Gyulai Sándor, az UDSZ titkára vitaindítóját bírálatlaltal kezdte. Október 14-e után (ekkor alakult az UDSZ) az újságok jóvoltából sokan szenzációt szimatoltak, holott az összbizalmi értekezlet egyetelműen fogalmazott: az UDSZ megalakulásának alapvető célja, hogy a vállalat esetleges megszűnése után maradjon egy jogi szervezet, amely foglalkozik a dolgozók érdekvédelmével — képviselőivel. Formailag semmilyen változás nem történt.

A szakszervezet a létbiztonságot állítja előtérbe: munkahelyteremtés, végkielégítés, nyugdíj, rehabilitáció, de egyértelművé kell tenni, hogy ezek az eszközök halmozottan nem alkalmazhatók, illúziókat nem szabad táplálni. Ugyanakkor harcolnak, hogy az egészségre ártalmas munkakörökben a végkielégítés alsó határa 3–4 év legyen, s a rehabilitáltak juttatása járadékká alakuljon át.

A közvéleményben természetesen türelmetlenség érződik, hiszen sorsát mindenki most akarja biztonságban tudni, de sok kér-

désre még nem adható válasz. Jobb egy viszonylag későn születő, de megalapozott döntés, mint az elkapkodott lépések.

A jöletti, szociális és kulturális létesítmények átmentése dolgozó tulajdonba, ez most a feladat, hiszen azok értékét ez a kollektíva teremtette meg. Ez is a szakszervezet feladata, melynek megmaradása ma a legfőbb érdek.

Kérdezz, felelek

A fórum tizenhárom résztvevője tett fel kérdéseket. A legizgalmasabbak, és közérdekűek:

— *A végkielégítés közzétett változatával semmiképpen nem lehet egyetérteni, hiszen aki itt dolgozott 35 évig, s most nyugdíjazták, nem kap, aki viszont csak néhány évet dolgozott itt, az részesül belőle. Így becsülik meg a több évtizedes munkát?*

Válasz: — A végkielégítés eszközrendszerébe azok a dolgozók tartoznak bele, akiknek további sorsa nem megoldott, tehát akik ebből részesülnek, azoknak csupán ez az összeg áll rendelkezésükre jövőjük biztosítására. Az amúgy is bekövetkező állapotért nem kárpótolhat a végkielégítés (pl. nyugdíjba vonulás), csupán azokat akik elveszítik munkájukat, vagy jelentős keresetszökkenést szenvednek el. A kormány és a BDSZ elve tehát az, hogy ha valakit jelentős kár ér, életszínvonalja jelentősen csökken, az részesüljön végkielégítésben. A szolgálati időt a végkielégítés differenciálásával ismerik majd el.

(Folytatás a 2. oldalon)

Gajdócsi János és Sipos Szabó Ferenc segédvájárok leszerelik a vájvégcsigát. (A 7-es csapatról szóló cikkünk a 3. oldalon található.) Csöndör László felvétele

Hol szorít a cipő?

Tájékoztató a vállalati felügyelő bizottság

Nincs túl sok vállalati dolgozó aki tudná, létezik egy bizottság, melynek ellenőrző, koordináló felügyelet ellátó szerepe van a vállalatunk ügyeire vonatkozóan. Logikusan vállalati felügyelő bizottságnak hívják, hosszú idő óta működik. Tagjai az Ipari Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Kereskedelmi Minisztérium, az Országos

Tervehivatal, a BDSZ képviselői.

A bizottság — információszerező és pontosító céllal — ötórás beszélgetést folytatott a vállalatvezetéssel, az üzemek igazgatóival, a Központ főosztály- és osztályvezetőivel.

A felmerült témakörök jól mutatják a vállalat mai helyzetét:

1. Ha reményeink megvalósulnak, találunk vevőt és fő tevékenységünk, az uránbányászat és -feldolgozás fenntartható, mit kell tennünk gazdaságos működésünk érdekében?

2. Ha fel kell hagynunk a bányász-közelítéssel, milyen szakmai, műszaki és emberi problémákat kell megoldanunk?

Az első kérdésre adott válaszok abból az irányból közelítették meg a problémát, hogy termelvényünk önköltsége mindenképpen magas. Csökkentési lehetőség egyrészt, hogy az állami költségvetés vállaljon át olyan terheket, melyeket jelenleg a vállalati költségvetés terhelik. Ennek hatása az önköltségekre eleve 15–20 százalékos csökkentést jelentene. Ezen felül az állami szervek részéről erkölcsi támogatást kell kapnunk ahhoz, hogy megfelelő vevőket találjunk, és fennmaradhasson ez az egyedülálló termelési kultúra. A magyar állam érdeke is, hogy ráfizetés, de akár nyereség nélkül is talpon maradjon ez a vállalat. Másrészt önköltségszökkentő lehet a gazdaságos melléktermékesítés kialakítása, mely kompenzálhat bizonyos árbevétel kiesést a főtevékenységénél.

A második kérdés, melynek felvetése egyelőre reálisabbnak látszik, jóval bonyolultabb, összetettebb választ igényel. A megoldások egymást feltételezik, kiegészítik, minden válasz újabb kérdést vet fel, mely kérdések egy része akkor is napirendre kerül, ha az uránbányászatunk fenntartható.

Elsősorban szakmai kérdés, hogy a veszélyes hulladékok tárolása itt, nagy mélységben, megfelelő földtani körülmények között kialakítható-e? Ennek megállapításához igen komoly, rendkívül körültekintő kutatások szükségesek, melyek anyagi fedezetéről a költségvetési szerveknek minél előbb dönteniük kell. Ha a kilátások pozitív eredménnyel járnak, a létrejövő beruházás nagy gondot vesz le a népgazdaság válláról, s jelentős bevételhez juttatja a vállalatot is, költségcsökkentő hatása vitathatatlan.

A melléktermékesítés fejlesztése, vagy felszámolás esetén az utószervezetek létrehozása rengeteg akadályba ütközik. Gátló tényezők között kell felsorolni a laikus közvélemény negatív beállítódását, pl. hulladékfeldolgozóval, veszélyes hulladékok tárolásával kapcsolatban, a szabályozók inkább akadályozó, mint segítő szerepét, a

(Folytatás a 2. oldalon)

Mi lesz veled Elüzem? (Cikkünk a 3. oldalon.)

Csőndör László felvétele

Megalakult az MSZP MÉV lakóterületi szervezete

November 10-én, a vállalatnál lévő MSZMP tagok összevont taggyűlése úgy döntött, hogy megalakítják az MSZP MÉV lakóterületi szervezetét, melynek bázisa a Tüzér utcai Mozgalmi Ház lesz. Felkérte az üzemben dolgozó pártszervezőket, minél előbb alakítsák ki szervezeti rendüket, keressék meg a nyugdíjban lévő, volt dolgozókat is.

Az összevont taggyűlés a vállalatnál, s területen élő párttagok összefogására, a felsőbb szervvel való kapcsolattartásra, az alapszervezetek tevékenységének koordinálására, „vállalati” koordinációs bizottságot hoz létre, melynek tagjai az alapszervezetek által delegált párttagok ügyvivője **Kablár János**. Határozat született arról, hogy a pártszervezet Pécs város MSZP szerveződéséhez kapcsolódik.

Sorra alakulnak az üzemekben dolgozó párttagok alapszervezetei. A IV. sz. bányüzem párttagsága alapszervezetük titkárának **Wittner Tamást** az V. sz. bányüzem **Schreiner Sándort**, az Éredúsító üzem **Csicsvári Istvánt**, a Központ **Szabó Istvánt** választotta.

FÓRUM

(Folytatás az 1. oldalról)

— A megmaradó üzemekben, egységekben hogyan változik, alakul a nyereség-érdekeltség?

Válasz: — A részegységek nyeresége, ösztönzési rendszere az árbevételre épül majd. Már a mostani vállalkozásoknál is jelentősen csökkent a vállalati rezsihányad. Mindenkinek tudomásul kell venni, hogy csak az a részleg marad meg, az az ember jut többet, eredményesebben dolgozik.

— **Alti már teljesített 4-6 ezer földalatti műszakot, de 1-2 éve rehabilitálták, kaphat-e 63 százalékos?**

Válasz: — Ezen dolgozók sorsának rendezése napirenden szerepel.

— **Pályázott-e a vállalat az 500 millió forint szerkezetátalakítási hitelre?**

Válasz: — Kisebb pályázatokat már elküldtünk, igazán nagy pályázatokat most dolgozunk ki. Nem könnyű munka ez, hiszen az adott körülményekből, a rendelkezésre álló eszközökből kell kiindulni, és számolni kell a várható tökeghozadékkal is.

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő: **Kablár János**
Szerkesztő: **Ragöncsa János**
Szerkesztőség: 7633 Pécs, Hajnóczy u. 35.
Telefon: 15-331
Vállalati telefon: 33-53
Kiadja: a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: **Bodó László**
Kiadóhivatal: 7601 Pécs, Hunyadi út 19.
Telefon: 15-000

MÉV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Sperczel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre:
55,20 Ft

Előfizethető:
a szakszervezeti
bizalmiaknál
Ny-623-4

Követhetetlen energiapolitika Gazdag program a BDSz XXIV. kongresszusán

November 25-én 26-án az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házában tartották a Bányai Dolgozók Szakszervezetének XXIV. kongresszusát. A küldöttekhez előzetesen eljuttatott írásos dokumentumok alapján már sejteni lehetett, hogy feszített tempójú nagy horderejű döntéseket hozó tanácskozássá kerül majd sor.

A BDSz Központi vezetősége által készített terjedelmes írásos jelentés már a bevezető részben megállapította, hogy a bányász-szakszervezet az előző kongresszus óta kevesebb eredményt tudott elérni, mint a korábbi ciklusokban. Ennek is oka, hogy a tagság bizalma gyengült, a kritikai hangvétel erősödött, igaz a szervezettség még ma is 97,5 százalékos.

Az ország súlyosbodó gazdasági helyzete mellett, az elmúlt négy év állami energiapolitikai koncepciója is oly ütemben változott, hogy azt a bányászat követni nem tudta.

A jelentés részletesen taglalta a szénbányászat sokrétű és szerteágazó gondjait, elemzően tártá fel a szénhidrogén és a bauxitbányászat jövőjével kapcsolatban felmerülő problémákat, és szövegezte az uránbányászat helyzetéről is.

A Mecseki Ércbányászati Vállalatnak a bányaművelési mélység növekedésével, a geológiai adottságok romlásával, a csökkenő uránárral egyre nagyobb állami támogatásra volt szüksége.

A szerződés lejártának közelsége és a veszteség fokozódása indokolta, hogy az uránbányászat hosszabb távú feladatainak reális meghatározása érdekében kormánydöntés szülessen. Ez a döntés az uránbányászat megszüntetése mellett szól, melynek súlyos következményeire a szakszervezet is felhívta a figyelmet.

„Elsősorban a felszabaduló munkaerő elhelyezésében, segítésében igényelte szakszervezetünk is a konkrét kormányzati intézkedést,

melyre biztatóak a hozott döntések” — állapítja meg a jelentés.

A dokumentum a továbbiakban az érdekvédelmi tevékenységről szólva egyebek közt leszögezi, hogy az ágazat szociálpolitikai célkitűzései a két kongresszus közötti időszakban a gazdálkodó szervezetek erőfeszítései ellenére sem realizálódtak teljes egészében. A jelentés összegzi a bányászlatás építési program

eredményeit és gondjait, majd jelentős terjedelmet szentel a társadalombiztosítás és az egészségügy problémakörének.

E területen a legjelentősebb eredménynek a szakszervezet kezdeményezése alapján bevezetésre került, meghatározott idejű földalatti munkavégzés után járó bányászati keresetkiegészítést értékeli.

A munkavédelemmel és a jogsegélyszolgálatok tevékenységével foglalkozó rész után rétegpolitikai kérdéseket taglalt a dokumentum, majd a bányász-szakszervezetekben folyó agitációs propaganda, információ és tájékoztató, valamint közművelődési munkát értékeli.

A kongresszuson elfogadásra került a Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége alapszabálya is. Ennek lényege, hogy a BDSz önálló társadalmi érdekvédelmi szervezet, amely a bányászati alágazatok, illetve alapszervezetek szövetségeként működik.

A dokumentum — egyebek között — meghatározza a BDSz-hez tartozó szakszervezeti tagok jogait, köteleseit, rendelkezik az alágazatok tagsági viszonyáról.

A BDSz legmagasabb szintű képviselője a kongresszus, melyet háromévenként terveznek összehívni. A kongresszusok között — a közös érdekek érvényesítésére — összehangol, egvezető és döntéshozó képviselői testületként Szövetségi Tanács működik majd.

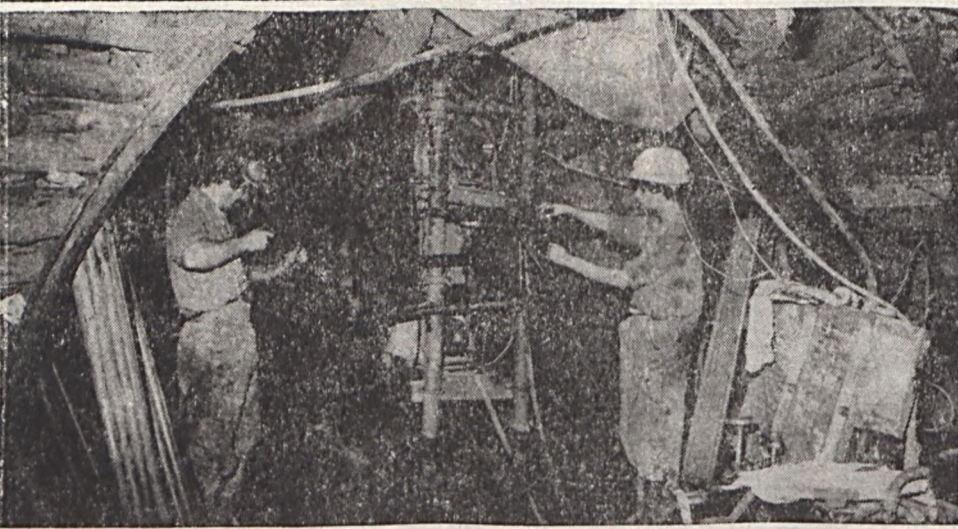
A kétnapos tanácskozáson elfogadták a Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége programját, és a Bányai Dolgozók Szakszervezetének felhívását, melyet a Magyar Köztársaság kormányához intéztek.

A kongresszus megválasztotta a BDSz főtitkárát és titkárait. A Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének élére

Kongresszusi előkészületek

A Bányai Dolgozók Szakszervezetének XXIV. kongresszusára készülő együttes titkári értekezletet tartott a Mecseki Szénbányák Szakszervezeti titkárainak tanácsa, és az Urán Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége. Az értekezleten a két vállalat helyzetének ismertetése során a jóléti és kulturális létesítményekről — ezek közül a harkányi üdülő közösen fenntartott létesítmény — ezek megtartására tett javaslatokról is szó volt. A résztvevők közül többen javasolták, hogy a kongresszuson a mecsekiek szövetségben, a medence gondjaira megnyugtató megoldást követelve lépjenek fel.

A kongresszusra indulás napján (november 24-én) a kongresszusi küldöttek a tagság megbízásait egyeztetették, az egységes fellépés érdekében.

Műzeumba kerül-e az MHF200-as? A sokat látott fűrógép hosszú ideig szolgálta kezelőit, ám a gép „nyugdíjba vonulása” ezúttal nem függ össze a korával, az „egészségi” állapotával, sőt azt sem mondhatnánk, hogy egy mindent elsöprő géppark

megújítási hullám áldozatává lett. Egyszerűen arról van szó, hogy nincs szükség több kutyafűrásra.

Csöndör László felvételén — amely novemeber közepén a IV. sz. bányüzem hatodik szintjén készült — Mohai László és Pili János fűrómesterek az utolsó

állásban, az utolsó fűrólyuk fűrásához szerelnek be.

Az MHF-200-as azóta már kikerült a bányából, ám a két fűrómester nem maradt munka nélkül. Azóta már a 16-os csapat magazineftésében dolgoznak, ahol TP-3000-es géppel készítik elő a robbantásokat.

Schalkhammer Antal került, a titkári teendőket a jövőben dr. Korompay Péter és Kóczi József látja majd el. A küldöttek voksai alapján megalakult a 7 tagú számvizsgáló-bizottság. A 83 fős Szövetségi Tanácsba a MÉV 4 főt delegálhat.

A kongresszuson vállalatunk képviselőiben — egyebek közt — Gyulai Sándor, Simon János és Kukaj András szólalt fel. Szemán János mondanivalóját írásban nyújtotta be az elnökségnek.

A kongresszusról részletes tudósítást adunk lapunk következő számában.

Hol szorít a cipő?

(Folytatás az 1. oldalról)

hivatalok és hivatalnokok „packázását”. Ezeket sorolhatjuk a szubjektív tényezők közé. Ezek mellett egy sor objektív tényező is létezik. Az itt létrehozott infrastruktúrát (villamosenergia-hálózat, út, víz és szennyvíz, telefon) a bányászat igényeinek megfelelően hoztuk létre, mely köztudomásúan — ebből a szempontból — igényes ágazat. Más iparág meghonosítása, pl. a IV., vagy V. sz. bányázásban csak akkor elképzelhető, ha ezt az infrastruktúrát költség szempontjából el képes viselni. Kis egységek idetelepitése tehát eleve lehetetlen.

A meglévő kapacitásunk kihasználása is több akadályba ütközik. Gépeink, berendezéseink, szerszámaink alapvetően a bányászat és ércfeldolgozás kiszolgálására voltak hivatottak, ezekkel szerkezetet váltani aligha lehetséges. Ehhez járul még az emberi tényező. Szakembergárdánk is a bányászatra, annak kiszolgálására specializálódott, a felszámolás bejelentése óta többen el is hagytak bennünket.

Mindez azt támasztja alá, hogy a termelési és termékszerkezet váltáshoz komoly összegek kellenének, melyek sem a vállalat, sem a népgazdaság számára nem léteznek. A foglalkoztatási alpból, különböző kölcsönökből ideáramoltatható pénz szerkezetváltásra semmiképpen nem elegendő.

Ahogy a hulladéktemető, úgy a rekultiváció és a környezetvédelem sem csupán műszaki kérdés. Pénz kell hozzá, sok pénz, és emberek is. Pontos, jól átgondolt tervek szükségesek, bizonyos eszközöket, műszereket kell beszerezni, s már most meg kell kezdeni ezirányban a munkálato-

kat. Végül, de nem utolsósorban az ún. „humáncsomag”, mely jelenleg élesen vetődik fel, mint hangulati tényező. Türelmetlenség, meg nem értés, sok vita és idegeskedés forrása, a bizonytalanság meggondolatlan lépésekhez vezethet.

A beszélgetések végső tanulsága, hogy nem elkapkodva, nem ésszerűtlen sürgősséggel, de tartva az ígért határidőket, megalkalmazott, jól átgondolt döntések szükségesek. Ne járjunk úgy, mint már annyiszor, hoztunk egy határozatot, s csak utána derült ki, hogy nem mértük fel a következményeit.

Kablár János

Mi lesz veled 13-szoros Élüzem?

A mikor Róka Péterrel, az EDÜ igazgatójával a jövőről, a hatalmas üzem hasznosításának lehetőségeiről kezdtünk el beszélgetni, egy esetleges bányárc feldolgozás megszűnése utáni helyzetéről, Róka Péter amolyan bemelegítőül véleményét mondta el a felszámolásról.

— Nem értek egyet a vállalat bezárásával, az ellenünk kikalkulált számításokat megalapozatlannak tartom. Azt mondom, nem vagyunk veszteségesek, vagy legalább is nem olyan mértékben, mint ahogyan azt leírták. Én külön választom a veszteséges, és a támogatott vállalati jelzőt. A kettő nem ugyanaz. Az a vállalat, melyet támogatnak, az értékrendszer miatt olyan amilyen, s ez nem ugyanaz, mint egy veszteséges vállalat, ahol számtalan ok tetézheti a bajt. Nem tudom elfogadni az urántermelés jövőjéről szóló nyilatkozatokat sem. Akkor, amikor azt olvasom másutt, hogy a világon 400 atomerőmű működik, és 100 építés alatt áll.

— Az igazsághoz tartozik az is, ha már a felszámolásról beszélünk, hogy a különböző tárcák ezt a felszámolást nem készítették elő. Bejelentették, s jóval később döntöttek — szeptemberben — s úgy, hogy előbb vágtak, s aztán mérlegeltek.

— Én bízom abban, hogy lesz urántermelés a jövőben is, újra kellene gondolni az egészet.

— *Ha nem teszik, mi lesz az üzemmel, az itt dolgozó emberekkel?*

— Már azokkal a problémákkal nézünk szembe, amelyek megoldásában, az emberek munkahely teremtésével kapcsolatban feladataink vannak, s el vagyunk késve. Időzavarba kerültünk, arról nem beszélve, hogy a munkahelyteremtésre pénz nincs. De ha lenne, akkor sem lehetne ilyen rövid idő alatt ennyi embernek munkahelyet teremteni. Az elgondolás szerint a jövő év végén vagy 1991 közepén be kell zárni a vállalatot. Ez kevés idő, és telnek a napok.

— Néha kapkodásnak tűnik, amit csinálunk, mert egyszerre sok területen kell tárgyalnunk. Keresni kell a piacot, olyat, amelyik megfelel. A mi műszaki gár-

dánk, lakatosok, gumisok, villanyszerelők, műszerészek, akik itt kiváló nyújtottak, nem felkészültek arra, hogy a jóval magasabb igényű piacra termékeket gyártsanak. Ehhez gyártási rendszerek kellene, olyan anyagbeszerzési, raktározási rendszer, amelyik kevés készlettel dolgozik, de az mindig biztosított. A géparkunk sem alkalmas sorozatgyártásra.

— Természetesen mind a vállalatnál, mind nálunk is van olyan terület, amellyel ki lehet lépni a piacra. Azonban a dolgozók zöme a jelenlegi eszközállomány nem felkészült arra, hogy a piac be- és elfogadja.

— Mi úgy látjuk, ha a jövőben megszűnik a főtevékenység, csak úgy lehet a melléktevékenységből főtevékenységet kifejleszteni, hogy a különböző szakmákat egy-egy zárt egységben alakítjuk ki. Ezt nevezhetjük önálló jogi személynek, de legalább önálló elszámolású egységnek. A lényeg az, hogy érdekeltsege legyen a dolgozóknak abban, hogy sokat termeljenek, azaz legyen bevételük.

— Olyan ipart szeretnénk kerítésen belülré telepíteni, amelyik eléri, de legalább megközelíti mostani tevékenységünk árbevételét. Vannak javaslatok, elképzelések, amelyek már odáig eljutottak, hogy telepítési engedélyezési eljárásba kezdtünk.

— *Ez azt jelenti, hogy minden itt dolgozót tudnak majd foglalkoztatni?*

— Ezt úgy értem, hogy felvétel nincsen, de nyugdíjba többen mennek, s marad egy törzslétszám. Ennek a számnak egy részét, s itt elsősorban a technológiai folyamatok dolgozóira gondolok, át lehetne képezni arra, hogy az új iparban dolgozzanak.

— *Válaszaiból úgy tűnik, az üzemigazgató gondját nehezíti, hogy a jövőt formáló sorskérdések mellett a pillanatnyi feladatokat is meg kell oldani.*

— Pontosan, de amikor itt befejeződik a főtevékenység, itt kell hogy legyen az új ipar, és oda már atképzéssel lehessen telepíteni az embereket. A nehézség abban van, már említettem, hogy rövid az idő egy új ipari tevékenység ide telepítéséhez. Nem állnak sorba a kapu előtt az ipartelepítők, ennek utána kell járni. Az itt lévő szellemi és eszközkapacitást az infrastruktúrával együtt nem szabad feladnunk. Ez óriási előny. Foglalkoztat bennünket az is, hogy mi legyen a technológiai folyamattal, az épületekkel, gépekkel, berendezésekkel. Valami olyan termék feldolgozásban gondolkodunk, amelyikhez ugyanilyen, vagy hasonló gépészeti, technológiai rendszer szükséges.

— A jelenlegi döntés szerint mindent szét kell szelni, de azért mi próbálunk azzal, hátha van „valami”, ami ráilleszhető erre a technológiai folyamatra. Kicsi a remény, de van. A lebontást nagyon sajnálnám, egy ilyen folyamat felépítése legalább két milliárd forintba kerülne ma.

— *Miként élik meg a dolgozók ezt a bizonytalan időszakot?*

— Nehezen. Jelenleg itt van az asztalomon egy petíció, melyet 270 dolgozó írt alá. Naprakészen szeretnék tudni, hogy meddig dolgoznak a jelenlegi munkájukban, mikor történik változás az életükben, azaz van-e rájuk szükség, van-e garancia a jövőjükre. Emberileg megértem kérdéseiket, de hogyan válaszoljak mindekre, ha még kormány szinten sem döntöttek naprakészen a vállalatról?

— A legjobb szakemberek közül már többen elmentek, pedig nagy szükség lenne rájuk. Konkrét elképzeléseink vannak, s bár tudom, hogy ez önmagában kevés, de nem igen tudunk gyorsabbak lenni, és konkrétumokat mondani, ha egyszer az előttünk lévő út több mint göröngyös, tele van nagy mélyedésekkel s nehezen haladunk ezektől előre — mondotta befejezősül az üzemigazgató.

Veress Tamás

Hidas túl messze van

Balogh Sándor csapatvezető és Gajdosi János segédvájár fűráshoz szerelnek be. Csöndör László felvétele

Méterek, malacok, gyertyatartók

A hosszú siklót megmászva már csak távolodó rossz emlék a petőci szállítóknában örvénylő fagyos levegő, és nem csak azért, mert a soha véget érni nem akaró kaptatón kimelegszik az ember, hanem mert valóban egyre melegebb a levegő.

A hatodik szinti vágton rövid gyaloglás után érünk a 7-es csapatmunkahelyére. Az egylétrás feltörés most éppen csendes. Balogh Sámuel csapatvezető irányításával épp az utolsó ácsolat kerül a helyére a meredeken felfelé haladó főkamrában, amely jó ércet ad ugyan, de a bányászok hangulata még így sem valami rózsás.

Nincs baj a teljesítménnyel, hisz aránylag gyorsan haladnak, de meddig. A kamra most húsz méterben áll, és ötvenig biztos elmegy. Utána megkezdik a visszafejtést, de Balogh Sámuel szerint fél év alatt azzal is végeznek. És utána még hány főkamrát fognak kihajtani?

Egyáltalán, uránbányász-ként meddig dolgozhatnak? Sipos Szabó Ferenc segédvájár nem egész három éve jött ide jobb kereset reményében. Ha — mint mondja — nem is olyan túl vastag a boríték, tisztos megélhetést talált. Szakmája nincs, és hol keresne annyit, mint uránbányász-ként. Segédvájár társa, Gajdosi János is hasonló bányászmuálttal rendelkezik, és ő sem tudja mihez kezdjen ha bezárják a vállalatot.

— Így van ezzel majd mindenki — jegyzi meg a csapatvezető. — Száz emberből tíz ha tudja, mihez is kezdjen majd, ha nincs többé leszállás, ha nincs többé bánya. Nekem esztergályos az eredeti szakmám. Azzal jöttem ide a vállalat-hoz tizenkilenc évvel ezelőtt. Aztán 4 év után azt mondtam elmegyek egy-két hónapra vajúvra pénzt keresni.

— *És tizenöt év lett belőle?*

— Ittragdtam. A jó kereset, meg aztán megnősül-

tem, jöttek a gyerekek. Ma két fiút nevelek, és remélem jobb soruk lesz, mint az apjuknak.

— *A szakmájába nem menne vissza?*

— A szakmába? Nézzé én ma is néha odaállok a pad mellé. Szívességből megcsinállok ezt, azt, amazt az ismerősöknek, gyertyatartót vagy más egyébbet. De mennyt keresnek, ha visszamennék a szakmám-ba?

— *És ha kiváltaná az ipart, ha vállalkozna?*

— Egy komolyabb esztergápad legalább kétszáz ezer. A szerszámokkal, a műhellyel együtt szerintem belekerülne egy millióba. Hidason élek, ott tén meg kevesebből is össze tudnám hozni.

— *A végkielégítéssel, az újrakezdési kölcsönrel...*

— Értem mire gondol — legyint a csapatvezető. — Rendben van. Berendeznék egy műhelyt, és kiváltanám az ipart. De mi a garancia arra, hogy lenne megrendelőm? Mert jó, gyertyatartóra szükség lehet, ha majd nem lesz áram. De lassan már azt is megdolgozják az emberek, hogy gyertyatartót vegyenek-e, vagy élelmet. Hol lesz igény ipari termékre, ha nem lesz pénzük, hogy jóllakassák a családot?

— *Arra nem gondolt, hogy elmenjen a szénbányához?*

— Ugyan már, szerintem fel sem vennének — vélekedik Balogh Sámuel. — Oda is csak egészséges emberek kellene. Én azt tervezem, hogy majd gazdálkodni fogok. Malacot, disznót tartok, élelmiszert termelek, mert arra mindig lesz igény.

— *És Önök mihez kezdenek?*

— Nem tudom, hogy lesz tovább — tárja szét a kezét szinte egyszerre a két segédvájár. Majd a csapatvezető intésére már indulnak is leemejni a nehéz vajúvcsigát. Hiába no. Sok tűnődésre, tervezgetésre itt nincs idő. Teljesítménybérben dolgoznak...

Ide juttattak bennünket

Bányászok vallomása a jövőről

Napról napra viharos változások sokkolják az embereket a politikai és a gazdasági életben. Sajnos nem kivétel a Mecseki Ércbányászati Vállalat kollektívája sem. Miért? Mert a kormány bezáratja a bányát, és ez a döntés bizonytalan jövő felé sodorja a dolgozókat. Emiatt több ezer bányászcsalád megélhetése kerül komoly veszélybe. Ezen túlmenően még az is nehezíti az utcára kerülő bányászok munkavállalási lehetőségét, hogy a kormány a munkahelyek csökkenése miatt Baranya megyét kritikus körzetnek nyilvánította. Ezek után jogosan tesszük fel a kérdést, hol

és mit dolgozzon a munkanélkülivé váló uránbányász?

Igéretes válaszokkal már teli a padlás, de várjuk ki a végét. Addig is, amíg az idő múlik, íme egy csokorra való vélemény.

A III. sz. bányauzem 6-os körlet 42-es fejtési csapat tagjai mondják el a színter, realitásokon alapuló, jövőbeli céljaikat, elképzeléseiket.

Hernesz Sándor szakvezető vájár: — Huszonnyolc éves vagyok, tíz éve dolgozom a föld alatt, amíg lehet maradok. Jelentkeztem külföldi munkára, ha sikerül megyek, ha meg nem, akkor a mezőgazdaságban szeretnék dolgozni.

Berkó József segédvájár: — Kivárom a végét, nem adom fel az itt eltöltött tizenhárom évemet. Lehet, hogy kapok végkielégítést, s akkor elmegyek. Ha nem találok megfelelő munkakört, akkor magángazdálkodó leszek, mert a munkanélküli segélyből sem magamat, sem a családomat nem tudom eltartani.

Tóth Ferenc segédvájár: — Hároméves munkaviszonyom után végkielégítésre — úgy tűnik — nem számíthatok. Egyelőre nem tudom mihez kezdek, ha bezár a bánya. Szakmám nincsen, de van fiatalságom (23 éves), tanulni kellene valami mesterséget. Nagyon elvagyok keseredve, nem

magam miatt, hanem a családom sorsa végett, mert a jövőnk így nagyon bizonytalan.

Bogdán János csillés: — Nem tudom mit hoz a holnap. Esztergályos a szakmám, de itt csillésként dolgozom, mert kell a pénz, családom van, de lakásom nincs. S ahogy haladnak a dolgok, lehet, hogy már nem is lesz. Ezek után már csak a szerencsében bízom.

Kovács Sándor csapatvezető vájár: — Úgy tudom, ha bányászati keresetkiegészítésre tesznek, mehetek, de nem kapok semmit ezen felül. Ilyen egészséggel munkát vállalni kész örülnék. Szóval a munkás erre

is ráfázott. Ezek után mit remélhetek, amikor a kormányunk a létbizonytalanságot nyújtja felém?

Szilovics Ferenc vájár: — Amíg lehet, kihúzom az időt, aztán külföldön szeretnék munkát vállalni. Családom van, lakásunk nincs. Biztatást kapok, pénzt csak állítólag... Iy emberek között maga milyennek látná a jövőjét?

Móricz Ernő segédaknász: — Ha tesznek munkahelyi javaslatot, akkor elfogadom, ha meg nem, akkor a képzettségem és felkészültségem szerint (diplomás mérnök), akár „aluli” munkát is elvállalok, mert a munkanélküliséget nem tudom elviselni, a kölcsönadományból pedig nem kérek.

Majoros Miklós vájár: — Egyelőre kilátástalan a bányabezárása után a jövőm.

Ók így látják!

Kovács Miklós

Nógrádi

Vélemény, avagy rágalom

Régi igazság, hogy nem vagyunk egyformák. Nagyon sok mindenben így véleményünk sem azonos. Jól, rosszul akkor látjuk igaznak véleményünket, ha egy picit is, de minket is érint mások elmarasztaló véleménye. Véleménynyilvánításról beszélnek, nem pedig a lelkünkbe tipró rágalmakról.

A spanyol-magyar 4-0 után az MLSZ elnöke szégyenletes teljesítményről beszélt, s arról, hogy a látottak alapján Kishíján szívinfarktust kapott. Ugyanakkor Bicskei Bertalan azt ecsetelte, hogy nem játszottunk rosszul, csak éppen nem mi rúgtuk a gólokat.

Két merőben ellentétes vélemény ugyanarról a mérkőzésről. Hogy a látottak alapján ki, melyik vezető véleményét osztja, szíve joga. Jóllehet, nem kíváncsi a tisztelt olvasó személyes véleményemre, azért leírom, az elnöknek van igaza. Sőt minimum tíz éve nyújt a honi labdarúgás szégyenletes teljesítményt. De hát ki figyel erre is oda? Bicskei mondatának a második része igaz, ezt minden szomorú drukker elismeri. Viszont a mondat elejéből kimaradt: a szünetben, az öltözőben... Mert a pályán nem játszottak, hanem úgy tettek, mint hajdanában mondta Hofi egy kabarében, valahogy így: „mászta, mint pók a falon”. Sőt, a korábbiakban kedvenc kapusom is az első három gólt vizsgálásban várta. Feltehetően a spanyol uralkodóra koncentrált — pedig nem volt szó arról, hogy ott űne a magyar kapu közelében —, s mire feleszmélt, s mozdult is keveset, már a negyediket szedte be.

Ennyit a véleménykülönbségekről. A közelmúltban elhangzott olyan vélemény is, hogy a vállalat vezetői kollaboránsok. Hát mit mondjak, akkor elállt az én lélegzetem is. A műszaki vezérigazgató-helyettes nem tudom mit értett, de késsőbb feltehetően nyelt egy nagyot, s beperelte a rágalmazót. Mert nem csak ő hitte, hogy ez a kijelentés több mint véleménynyilvánítás — ez nevének nevezett, személyekre szóló rágalmazás —, hanem gyanítom, akadunk még páran. Nos, a későbbiek történéseit mindenki ismeri: a magánvadásztól fellépő vezérigazgató-helyettes elveszítette a pert. Józan ésszel ugyan nem értem, hogy miért, de lát ez van. Úgy tűnik, nem ez a rágalmazás, ez valami más, ez egy enyhe ország-világ elé tárt véleménynyilvánítás csupán.

Nem értem, hogy van az, magánemberként egy ilyen kijelentés rágalmazásnak, jogi személyként kinyilatkoztatva viszont egyszerűen csak véleményalkotásnak minősül. Ezek szerint maholnap egy vállalat vezetését akár le is fasisztázhathatja valaki, ha mindehhez nem adja a nevé? De miért nem adja, ha már mondja a magát?

Ennyit a rágalmazásról, s annak „árnyalati” különbségeiről. És most arról, hogy mikor „rágalmaz” és mond egyszerre véleményt az ember.

Lapunk előző számában bátorkodtam papírra vetni érzelmeimet — indulatokat is beleszóva — az 50 dolláros valutakeretről. Egy percig sem tagadom, hogy liraira vettem a témát, de nem is tudom, ha mindig az átlagembert sújtják. Nos, úgy futólag, de kellő rosszalással „letámadott” egy kedves olvasónk. Közölte, többen az estére várnak, hogy elkapjanak s meglincseljenek, keréketörjenek, majd felnégyeljenek. Először viccnek vettem az egészet, majd kinyögtem, mit követtem el? Kimerítettem a becsületsértés, a rágalmazás tárházát azzal, amit Nyilas Miként leírtam — mondotta Ö. Ekkor már nyelni is alig tudtam, majd megkérdeztem, miért, szerinte jó ez a rendelkezés? Röviden válaszolt. Igen.

Ettől már hanyatt estem, de ezt Ö nem láthatta, mert elsieltett. Azóta isten ugye, de szenvedek. Előszörban azért, mert valamit nagyon félreértett. Ugyanis csak arról lehet szó, mivel az 50 dolláros valutakeret jó vagy rossz volta — amiben ezek szerint más véleményen vagyunk, — még nem lehet becsületsértő üg. Nincsen Trabantja, tehát nem hozhatott azon hűtőládát, nincs márkás autója, de akkor mi zavarja? Nem akarok találgatni, nem értem?

En egyet értek csupán, azt, hogy valaha volt egy rendelet, a valutakeret külföldi utazásra szolgált, amit aztán szép lassan, de csiszolni kezdtek az illetékesek. Ilyen-olyan vámkedvezményekkel, módosításokkal elérték, hogy a turista lett a kevesebb, s a seftelők száma növekedett. Hangsúlyozni szeretném, semmi gondom, bajom az az, aki a pénzt külföldre teljes egészében vásárlásra fordítja. Nem irritálnak a gyönyörű autók, a devizaszámlával rendelkezőkre sem irigykedem. De dühít, hogy a kispénzű issza meg a levét majd minden intézkedésnek. És megismétlem, a jómódú ezek után is utazhat majd, mert be tud fizetni szervezett útra. De az ágról szakadt maximum a 0.20-asra.

És szerintem most itt a baj, mert ha ugyanolyan eséllyel büngészhetné ő is a külföldi utak jegyzékét, akkor nem lenne gond az a bizonyos valutakeret. Én megértem, hogy az ország bajban van, gazdaságunk katasztrófális helyzetbe került. De továbbra is fenntartom, nem tisztességes, hogy egyik pillanatról a másikra úgymond befagyasszák azok valutakeretét, akik még nem éltek vele, avagy csak részben. Mindezek után, már csak két kérdésem maradt: — Mit szólnának a devizaszámlával rendelkezők, ha

már holnapra befagyasztanák pénzüket, de azért forintban visszakapnák mondjuk azt? — Ha az engem „letámadó” olvasónk jó intézkedésnek tartja az 50 dolláros valutakeret — feltehetően azért, mert hogy baj van az államháztartásban — akkor ugyan már pontosan ilyen megfontolásból, miért tartja rossznak a vállalat felszámolását? Mert tudom, Ő is annak tartja.

A vélemények nem mindig egyeznek, s hogy kinek van igaza, ehhez olykor idő kell, mert hát a mi igazunk bizonyításához is mint tapasztaljuk jó fél éve, sok időre van szükség.

Veress Tamás

Az öltözőszekrények monológja a III. sz. bányauzemben

Idestova közel 30 éve állunk mozdulatlanul, kékre-szürkére mázrolva az öltözőtermekben. Akárcsak egy jó feleség, reggel, délben, este szolgálatra készen várjuk gazdáinkat, hogy amíg ők dolgoznak, ruháikkal melengessük ütökopolt bádogtestünket. Ó istenem, hányszor éltük át a gazdánk feledékenységét követően a vasfürészt fogainak forrását lakatnyelveinken! Hányszor cibáltak, fesszegettek (illetéktelen személyek is), görbítettek, rugdostak bennünket, kényszerítve zártságunkban! S mi mindig engedünk, mert ez volt a „hivatásunk”, kinyitottak, bezártak, szóval mindig lakat alatt tartottak bennünket. Csak akkor örültünk, úgy szekrény módjára, ha biztonságosan be voltak zárva. No, ez nem minden esetben vezetett jóra. Több alkalommal előfordult, hogy a hatóságai bácsik zaklattak bennünket, ajtóinkat sarkostul kifeszítve. Ilyenkor nagyon

Művelődjünk szórakozjunk

A Ságvári Endre Művelődési Ház programjából

5-én 19 órakor: a MEV koncertfűvés zenekarának hangversenye.

6-án 15.30 órakor: Csipkerózsika.

7-én 16 órakor: Videoklub.

10-én 10 órakor: Csipkerózsika.

12-én, 13-án és 15-én 15.30 órakor: Csipkerózsika.

Ságvári Mozi

2-án: Rendőrákadémia III. (amerikai vígjáték).

3-án: Rémtűt rohanás (amerikai krimi).

9-én: Aszok újsza (francia vígjáték).

10-én: Veled akarok járni (zenés amerikai film).

Az előadások 16 és 18 órakor kezdődnek!

Amikor a védő vadul vadol

A napi sajtóból olvasóink már korábban értesülhettek arról, hogy november 16-án a Pécsi Városi Bíróságon jogerős ítélet született a Kolsovsky kontra Andrásfalvy perben. Az előzményekről röviden annyit, hogy az augusztus 30-ai bányászdemonstrációt megelőzően — a Dunántúli Napló augusztus 26-ai számában — a Magyar Demokrata Fórum helyi szervezete közzé tett egy nyilatkozatot, melyben a bányavállalatok vezetőit kollaboránsnak nevezte, és egyebek közt milliárdok elherdálásával vádolta.

Kolsovsky Rudolf, a MEV vezérigazgató-helyetese ezért becsületsértés címen pert indított dr. Andrásfalvy Bertalan, az MDF egyik helyi vezetője ellen. A tárgyalás kezdetén dr. Berki Tamás — Kolsovsky Rudolf jogi képviselője — módosította a vádat, és becsületsértés helyett nagy nyilvánosság előtti rágalmazásért kért ítéletet.

A meghallgatások során dr. Andrásfalvy Bertalan ismételt kijelentette, hogy az újságban megjelent ominózus nyilatkozattal megszemenőki egyetért, bár azt nem ő fogalmazta. Arra a kérdésre, hogy ki, vagy kik szövegezték a nyilatkozatot, nem tudott választ adni, csupán annyit sejtelt, hogy bányászathoz érto szakemberek lehetnek.

Tisztázódott az is, hogy noha a „bányavállalatok vezetői” megfogalmazás nem túl pontos (hisz az ország összes bányavállalatát is érthetnének rajta), az „itteni” vezetőkre vonatkozik dr. Andrásfalvy szerint.

Kolsovsky Rudolf meghallgatásakor a védelem támadásba lendült. Például

arra volt kíváncsi, hogy a MEV vezérigazgató-helyetese nem érzi-e etikátlannak, hogy a bányászlemonstráción részt vett Megkérdezte azt is, hogy mennyi volt a MEV szóban forgó vezetőjének éves prémiuma?

A bírő azonban közölte, hogy Kolsovsky Rudbll egyik kérdésre sem köteles válaszolni. Mi tagadás, még az Igencsak hézagossági ismeretekkel rendelkező hallgatóságnak is volt egy ilyen halovány sejtése.

A védelemnek végül is nem sikerült „bizonyítania”, hogy a bányászdemonstráció csupán néhány vállalati vezető „önös érdekből” szervezett „parlizanakciója” volt, hisz a sportcsarnok-beli tömeggyűlésre a szakszervezet mozgósított.

Végül is a bíróság dr. Andrásfalvy Bertalan felmentette a vád alól. Becsületsértést és rágalmazást ugyanis csak magánszemély is követhet el. Az MDF pedig, amely az említett nyilatkozatot tette, jogi személynek minősül. Az indoklásban a bírő kitért arra is, hogy amennyiben egy politikai véleménynyilvánítás tényszerű és kulturált formában készült, akkor az jogszerű nyilatkozat. Az MDF nyilatkozatából pedig nem érezhető ki a sértegető, gyalázkodó jelleg.

Persze ez már nem oszt, nem szoroz, mint ahogy az sem, hogy ez utóbbi megállapítással sem mindenki osztja a véleményét.

Mindenesetre, ha netán a jövőben pocskondiázni fogok valakit, vagy valakit, azt kizárólag valamilyen szervezet tagjaként, a tömegben megbújva, jogi személyként teszem.

Nógrádi Gábor

Csak a haraszt zörgött

Adolog úgy kezdődött, hogy az emberek suttogni kezdtek. Először csak egymás között emlegettek vezetői manipulációt, visszaélést, meggazdagodást közpénzen, aztán már névtelen feljelentésről is szólt a fáma. A variációk sokasága kezdett keringeni arról, hogy „egyesek” vállalati pénzen házat vesznek, mások pedig még egy panellakásra sem mernek gondolni. Végül egy üzemi szakszervezeti „infós” megelégtelte a dolgot, és leírta a következőket: „Felhíborodtak a dolgozók, hogy a megszűnés előtt álló vállalat kinek, és miért vásárolta meg a Meszesen lévő ún. vendégházat (léléról az újságból értesültek)”.

Nos, a régi jó moszkvai vice fő motívumával élve, „a hír igaz”. Október 28-án a Dunántúli Naplóban a következő hirdetés jelent meg: „A Mecseki Ércbányászati Vállalat megvételre kínálja intézménynek, kft-nek, gt-nek, RT-nek, (esetleg magánszemélyek részére is) családi ház jellegű vendégházat. Pécs, Bródy Sándor utca 36/7 (Fehérhegyi buszvégállomástól 3 percre). Megtekinthető stb...”

„Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja”, mondja a régi magyar közmondás, mely valószínűleg mindegyik közt a legrosszindulatúbb, leginkább gyanakvásra ösztönzőbb. A haraszt ugyanis állítólag nem csak a szél fújásától zöröghet. Zöröghet, ha pl. zörgetik, ha rálépnek, ráfekszenek, hogy ne is folytassam...

Mi is történt valójában? Volt a vállalatnak a budapesti Angyalföldön a Hegedűs Gyula utcában egy igen rozzant ingatlana, melyet garáznak használt,

meg gépkocsivezetők pihenőjének, ha valaki több napon át a fővárosban tartózkodott. A vállalat nyakán csak nyűg volt, feljavítására nem volt pénz, s nem is volt semmi értelme. „Ahol legnagyobb az inség, ott közel a segítség”, mondja egy másik elmés közmondás, s így lön. Jelentkezett valaki, nevezik X úrnak, ő szívesen elcserélné meszes frissen épült ingatlanát ezért a budapestiért, csak hogy mindazon a fővárosban lehessen, ott megvesse a lábát. A vállalatnak kapóra jött az ajánlat, hiszen a pécsi 6 szobás ház, többszörösét érte a budapestinek, s kellett is egy itteni ház az akkor még itt dolgozó csehszlovák telefonszerelőknak, és lengyel bányászoknak. Az ő lakásbérletük ugyanis igen sokba került. A csere megtörtént, a vállalat jó üzletet kötött, nem ő tehet róla, hogy végül is sem a csehszlovákok, sem a lengyelek nem költözhetek be, sőt senki sem költözhetett be.

Mégis a suttogó propaganda valamiféle építkezésről is szólt ott. A hír ez esetben is igaz. A telken keresztül gázvezeték fektetés folyik, tehát építkezés valóban van a helyszínen.

És most mi lesz ezzel a házzal? Természetesen az, amit a hirdetés is tartalmaz, a vállalat eladja. A Mecseki Szénbányákkal kötött szerződés értelmében ugyanis a harkányi üdülő felújításából 8 millió forint a mi vállalatunkat terheli. A ház ára természetesen nem fedezi, de egy részle legalább megvan.

Ennyi a történet. Csak a haraszt zörgött.
Kablar János

FELHÍVÁS a Baranya megyei munkahelyteremtő beruházás-támogatási programban való részvételről

A Baranya Megyei Tanács által létrehozott Regionális Egyeztető Fórum a megye gazdasági szerkezetének átalakítása, munkahelyek teremtése céljából felhívással fordul minden működő gazdálkodó szervezethez, és szerveződő társas- és magánvállalkozáshoz, hogy a kormány által a megyének 1990-ben rendelkezésre bocsátandó munkahely-teremtési támogatási összeg mind hatékonyabb felhasználása, és elsősorban az uránbányászat megszüntetése következtében munka nélkül maradó bányászok foglalkoztatása érdekében a beruházás-támogatási programban vegyen részt.

A beruházás-támogatási keret felhasználására az érvényes állami munkahelyteremtés-támogatási rend szerint kerülhet sor, a keret terhére pályázatok már 1989-ben befogadhatók. (Az érvényes állami munkahelyteremtés-támogatási rend szerinti pályázatok egyszerűsített formában készíthetők el. Részletes in-

formációkkal szolgál a B. M. Tanács V. B. munkaügyi osztálya, Pécs, Rákóczi út 34. 7623. Tel.: (72)11-146.)

Befogadható: — Bármely ágazatban bármilyen jogi és nem jogi személyiségű formában működő vállalkozás, területi megkötés nélkül, a nem magyarországi székhelyű vállalkozások által a megyében történő beruházásokat is beleértve.

Bármilyen progresszív tevékenységre vonatkozó fejlesztési elképzelés, mely munkahelyteremtéssel jár, műszaki és pénzügyi szempontból szilárd, valamint elfogadható idejű megtérülést biztosít.

Az egyszerűsített formában elkészített előzetes pályázatokat 1989. november 30-ától folyamatosan a Baranya megyei Tanács VB munkaügyi osztályára lehet benyújtani 5 példányban.

A pályázatokról a Regionális Egyeztető Fórum dönt.

A SZOT felhívása (részlet)

Skaktársak!

Közeledik a parlamenti és helyhatósági választások időpontja. Ahhoz, hogy az új népképviselői szervezetben a munkavállalói érdekek közvetlenül megjelenjenek, a szakszervezeti képviselők annak munkájában résztvegyenek, ma három lehetőségről, illetve ezek kom-

binált alkalmazásáról dönt-
hetünk:

— Figyelembe véve az egyes pártokkal ma még csak formálódó kapcsolatunkat, indítsunk-e a pártok listáján jelöltek a választásokon? És ha igen, mely pártokén?

— Állítsunk-e pártoktól független képviselőjelöltek?

— A szakszervezetek önállóan, vagy más társadalmi erővel laza választási szövetséget alkotva jelennek-e meg a választási küzdelemben?

A lehetséges válaszok megfogalmazása a szakszervezeti tagság joga. Kérdezzük, melyik lehetőséget válasszuk annak érdekében, hogy a szervezett

dolgozók képviselői mandátumokhoz jussanak? Kik lehetnek jelöltjeink? Látnunk-e lehetőséget arra, hogy a szakszervezetek megpróbálják saját képviselőiket önállóan bejuttatni az új parlamentbe és a helyi önkormányzatokba?

Közösen kell döntenünk, s e közös döntésekért a felelősséget is együtt kell vállalnunk!

Próbálkozunk, tehát vegyünk

A gumisműhely piacot kutat

Az emberek egymásközti beszélgetéseikben — ha a vállalat felszámolása kerül szóba — általában azt latolgatják, melyek azok a területek, melyeknek lehet esélye a túlélésre. Ezen üzemszereket között említik az EDÜ gumisműhelyét, azaz a korrózióvédelmi üzemszert. Nos, hogy ez mennyiben igaz, arról kérdeztük Dani Sándort, az üzemszert felelősét, jobban csengően piackutatóját.

— Valóban úgy tűnik, van esélyünk a túlélésre — mondta lelkesen Dani Sándor —, bár az is igaz, hogy az országban jóllehet ismert a nevünk, s tevékenységünk, de a nyugati piacon ez kevés, ott még csak próbálkozunk. Vannak biztató jelek esetleges társulásra, megállapodással is rendelkezünk, de szerződésünk aláírva nincsen.

— Mint utaltam rá, kerítésen kívülre nem most kezdtünk el dolgozni. Vannak olyan tevékenységeink, amelyek évtizedes múltat tekintenek vissza, s ezek a különböző gyártmányok és szolgáltatások. A szolgáltatás a mi esetünkben annyit jelent, hogy a megrendelő hozza ide az adott berendezést — általában tartályokat —, amit mi gumi-bevonattal látunk el, azaz korrózióvédelemmel.

— Azzal, hogy az üzemen rendelkezésre áll, s a későbbiekben ez csak növekedni fog a lakatos kapacitás, lehetővé teszi, hogy a tartályokat is mi gyártjuk, s majd ellásuk gumi-bevonattal. Ez már valóság s jelenleg munka alatt van az Április 4. Gépgyár megrendelésére, tartályok fémes gyártása és gumizása.

— Külföld felé az első lépést úgy tettük meg, hogy piackutatásaink során, egy hazai kiállításon jelentkezett nálunk az osztrák ÖSKO cég. Egyik igazgatójuk a múlt év szeptemberében nálunk járt megismerélni, megtárgyalni az adottságokat, lehetőségeket.

— Jelenleg olyan megállapodás van közöttünk, hogy mi leszünk a cég magyarországi munkájának kivitelezője. Rövid ismertetésül még annyit, egy nagy konzernnek az egyik vállalata, a nyugatnémet KCH, mely anyavállalata az

— A helyzet csak látszólag bonyolult — mosolyodik el a piackutató — a valóságban nem, s ezt talán az is bizonyítja, hogy az idén nyáron tíz gumis szakmunkásunk részt vett Ausztriában egy hőerőmű kénleválasztójának gumizásán. Amolyan betanuló jelleggel elsajátítva az ÖSKO gumizási technológiáját.

— A piackutatást közösen végezzük itthon. Előrehaladott állapotban vannak a megbeszélések tartályok gumizására a Borsodi Vegyi Kombinátnál a Budapesti Vegyiműveknél, a

ide, s nem mi utazunk az adott helyre. Nem aláírt megrendelések, szerződések ezek, de vitathatatlanul reménykeltő munkákat jelentenek a piackutatás jelen stádiumában.

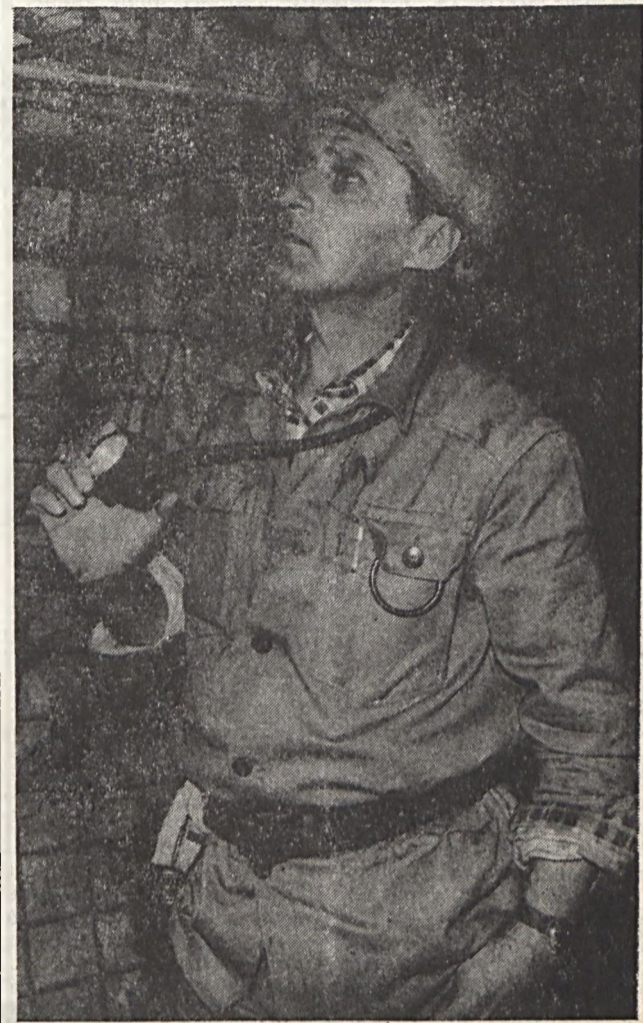
— Távlatokban gondolkodva, szeretnénk az ÖSKO-val közösen bekapcsolódni a hazai hőerőművek kénleválasztójának építési programjába. Ebben az esetben lehetőség nyílhat jelentős lakatosmunka elvégzésére is.

— A másik vonal — ami nem zárja ki az előzőt — a kopásálló poliuretán bevonat készítésére vonatkozó piackutatásunk. Erre a bécsi Interowa GMBH kéréselt meg bennünket. Pillanatnyilag a piackutatás, illetve a magyar vállalatok szakmai meggyőzése a bevonat gazdaságos alkalmazásáról olyan stádiumban van, hogy a próbadarabok tesztelése folyik. Ezen próbadarabok egyébként az Interowa segítségével, anyagi támogatásával, a hollandiai KOBATO cégnél készültek. Ekkor három szakemberünk pár napot eltöltött Hollandiában, a szóróberendezés alkalmazásának megismerésével. Ebben az esetben is vannak távlati elképzeléseink, de arról majd azok után beszélnek, ha a már felsoroltak rendre összejöttek.

— A lényeg az, hogy ezen szakmai próbálkozásaink alapozzák meg egy önálló egység létrehozását, akár üzemen belül, akár kiválva, egyesvállalati formában a már említett osztályok cégekkel — mondotta végezetül Dani Sándor.

V. T.

Pálmai József körletvezető-helyettes

Csöndör László felvétele

Jövő nyáron lesz három évtizede annak, hogy először lépett be az I. sz. bányüzem kapuján, hogy először akasztotta márkáját a telepítési táblára, hogy először vette kezébe a bányászlapát. Ma talán már azt számolja, vajon még hányszor csatolhatja az oldalára, hiszen ha bezárják a vállalatot, aligha lesz már szüksége rá.

Pedig őt nem a véletlen, vagy a nagy kereset reménye sodorta a MÉV-hez. Apja is bányász volt, és mivel akkoriban ez a szakma apáról fiúra szállt, (őh de régen volt, és de sokára lesz megint így!) mi sem természetesebb, hogy az általános iskola elvégzése után a bányaiipari technikum padjait koptatta. Az érettségi után 1960-ban állt munkába a MÉV-nél, csil-lésként...

— Akkoriban mindenki így kezdte — emlékszik vissza Pálmai József. — Pontosabban a szerencsésebbje, mert bizony nem volt könnyű vajúvra kerülni. Persze szerettem volna jól keresni, azt pedig akkoriban is főként a „menő” csapatokon lehetett. Így aztán egy jó vad vágathajtó csapatra kerültem. Másfél év után kiemeltek operátornak. Emlékszem, két szinten volt vagy tizenöt csapat, így aztán sohasem unatkoztam. Akkoriban más világ járta. Ha nem értem oda valame-lyikhez időben, akkor megkérdezték, hogy meddig akarok itt dolgozni? Később robbantómester lettem, majd hamarosan, mint aknász tevékenykedtem.

— Mikor is volt ez? — A hatvanas évek második felében. Ha jól emlékszem, hatvankilencben neveztek ki szakba járó körletvezető-helyettesnek. Ez amolyan körlet szintű főaknászi beosztás volt. Néhány évig állandó éjsza-

kásba jártam, majd het-venegyben átköltöztünk a IV. sz. bányüzembe.

— Ma Ön a IV. sz. bányüzem I-es körletének helyettes vezetője, harminc év ide vagy oda, még fiatal ember. Mihez kezd, ha valóban bezárják a bányát?

— Igaz, hogy amikor több, mint harminc éve élethivatásként a bányászatot választottam, nem gondoltam erre. De hát adok a sorsnak, hogy van egy másik szenvedélyem, az autó. Időközben nem csak hivatásos jogosítványt szereztem, de másodállásban autózást is oktattam, sőt, garázmesteri képesítésem is van. Így hát attól nem félek, hogy munka nélkül maradok. Persze a legjobb lenne, ha megmaradna a vállalat.

— Mint sokat látott, tapasztalt „öreg” körletvezető-helyettes, milyennek értékel a jelenlegi helyzetet? Hisz nagyon rossz a bányászok hangulata, mondják, hogy a fegyelem sem a régi már, ugyanakkor egyelőre még nincs gond a termeléssel.

— A rossz hangulatot a bizonytalanság táplálja. A bányászok többsége azonban józanul ítéli meg a helyzetet. Tudják, ha jól dolgoznak, jól is keresnek. Ameddig mód van tehát rá, addig becsülettel végzik a munkájukat. De az is igaz, hogy nehéz dolog fegyelmet tartani ilyen helyzetben. Mert ugye, megmosolyogni való, ha olyan emberek elbocsátással nyegletnek, akik tudják, hogy előbb-utóbb úgy is menniük kell. Gond az, hogy sokan el is mennek, és csökkenő létszám mellett egyre nehezebb hozni a tervet. De egyelőre, úgy tűnik, mégis sikerül — mondja végezetül a körletvezető-helyettes.

N. G.

Hét hete keserítik ellenfeleik életét vállalati kosárlabda-csapataink játékosai a városi bajnokságban. Mint erről már korábban beszámoltunk, a Posta ellen nagyszerű rajtot vett az együttes. Ezt követően a METEOR elleni sima győzelemmel folytatták Lovasék, majd a Volán elleni „örökrangadón” dobták szinte számolatlanul a pontokat. Végül is 84-50 arányban verték a közlekedésieket, úgy hogy Tóth Géza, Csosz Miklós és Barna Dénes egymást múlták felül a pontszerzésben.

Lehet, hogy megártott a siker, mert a következő összecsapáson nem ment a mieinknek. A POTE ellen vesztek szoros csatában,

Kosárlabda

nem is annyira azért mert az ellenfél edzője bíraskodott a találkozóban, hanem azért, mert nem ment a csapatnak.

A régi rivális Mechlabor ellen, ezúttal megerőltetés nélkül sikerült nyerniük, majd a SÍP SE ellen léptek pályára a mieink. A kosárlabdázók baráti társasága sem okozott nehézségeket Lovaséknak, már csak azért sem, mert a meccs azt igazolta, hogy a derék sípmesterek ugyan tökéletesen tisztában vannak a játék elméletével, de a gyakorlati kivitelezés terén van még mit tanulniuk kosarasainktól.

Tovább folyik, — de inkább csak folydogál — a Bányász Kupa vállalati sakkbajnokság őszi szezonja. Az élen járó petőciek aránylag simán 6-3-ra vereséget szenvedtek a nagy rivális Központ csapatától, így feltehetőleg az utolsó fordulóra marad a döntés, ahol a két élen álló együttes ismét megmérkőzik egymással.

A rangadó érdekessége, hogy a IV-es üzemiek a négy játékosukat felváltva szerepeltették Soltyék ellen. A korábbi többszörös egyéni bajnok Sámuel például csak egyszer ült asztalhoz, holott a Horváth István, Szekeres Ottó, Szabó Mátyás összetételű trió elég jól bizonytalankodott.

Sakk

Igy aztán a Központ a második kör után már 5-1-re vezetett, és a petőciek már csak a vereség arányának csökkentéséért küzdöttek.

Nagy csata várható tehát az utolsó fordulóban, melyre feltehetőleg december Több mérkőzést el kellett ugyanis halasztani, egész egyszerűen azért, mert a petőcieket és a Központot csak egyszer ült asztalhoz, holott a Horváth István, Szekeres Ottó, Szabó Mátyás összetételű trió elég jól bizonytalankodott.

A DÉV elleni 50-40 arányú győzelem pedig remélhetőleg nem fog megártani a mieinknek, és a Viking elleni nagy meccsen sikerül majd legyőzniük a bajnokjelöltet. Fogadkoznak a fiúk, és bár a Viking jó csapat — eddig valamennyi meccsét megnyerte — de remélhetőleg visszavágnak majd a tavaszi egy pontos vereséért. A baj csak az, hogy az ellenfél még egy esetleges vereség esetén is nyeregben marad, hiszen tetemes előnnyel vezeti a tabellát.

A mieink viszont, ha sikerül nyerniük, alighanem megszerzik az ezüstérmét.

Nógrádi

a sarat becsülettel, holott már nem is az üzem dolgozója, de vállalta, hogy ezt a szezont még végigjátssa.

A megfogyatkozott V-ös üzemiek is csak kéthetente tudnak úgy ahogy kiállni, amikor legjobbjuk, Reinhardt éppen nem délutános.

Igaz a Központ és a IV. sz. bányauzem versenyfutásába aligha szólhatnak bele a többiek. A két bajnokjelölt pedig többnyire teljes csapattal képviselteti magát minden kedden, így hát ha a bajnokság csak folydogál, akkor is decemberben döntésre vihetik a dolgot.

— N —

Nagyüzem a 64 mezőn.

Csündör László felvétele

Vízszintes: 14. Fennsík. 15. Átjutott a folyón. 16. Ora méri. 17. Köveszt. 19. Tantál. 21. Számvév. 22. Nagy edény. 23. Omladék. 25. Rádium. 27. Allami bevétel. 28. T. N. 29. Rendezet. 31. Szaruképződmény. 33. Közlekedő mutató szó. 34. Gépjármű része. 35. Ilyen ének is van. 37. Herélt kos. 38. Görög autójelzés. 40. Birtokol, nem ad el. 42. Jelenleg. 44. Ozmium. 45. Magot szór. 47. Féreg. 48. Indoka. 50. Rézszekre bont. 52. Férfinév. 54. Ezen a helyen. 56. Tar betűi. 58. Jég — nemetül. 59. Germanium. 60. Azonos betűk. 62. Hivatalt helyiség. 63. O. Z. 63. Termelőszövetkezet. 67. Az erős fény jelzője. 70. Hűvelyes növény. 71. Névelő. 72. Van ilyen ruha, cipő. 74. Régi hivatalnok. 76. Azonos mássalhangzó. 77. Testrészt. 78. Római negyvenkilenc. 80. Lakoma. 81. Végtag. 82. Kutrica. 85. Hamis. 87. Pépszerű étel. 88. Igekötő. 90. Hatvan hónapos. 93. Virágából tea is készül. 95. Hallgatásra intó szó.

Függőleges: 2. Európai nép. 3. Gyakori családnév. 4. Y. T. L. 5. Verso röviden. 6. A tetejére. 7. Ezen a helyen. 8. Szándékozik. 9. Fél keze. 10. Létezett. 11. Gazdasági tanács. 12. Ű. I. 13. Össze-vissza dől! 18. Kacat. 20. Női név. 23. Rámázol. 27. Elemi rész. 29. Szórny. 30. Becézett női név. 32. Asztárium. 33. Felmaradvás. 36. Arc része (ford.). 39. Kazetta, ládika. 41. Lobiztatás. 43. A. O. 46. Allóvíz. 49. Tar betűi. 51. Szintén ne. 53. Etelizesítő. 55. Három oroszul. 57. Lager. 61. Kímélés. 63. Becézett Attila. 64. Rámol. 68. Rangjelző. 69. Tor betűi. 72. Egyik oldal. 73. Római kettes. 75. Sürgető szócseke. 76. Elkülönült társadalmi csoport. 79. Megölt közt. 81. Mohamedán bír. 83. Talál. 84. Van ilyen irat, szezon is. 86. Alban pénzegység. 87. A juh himje. 89. L. H. 90. Gyllkol. 91. Időszak. 92. Stroncium. 93. B. C. 94. Asztárium.

Keresztrejtvény

Rejtvényünk vízszintes 1., folytatva függőleges 14., 24., és 26. sorában Hars Ernő Téli csillagok című verséből idézünk egy szakaszt. Megfejtésül az idézetet kérjük beküldeni a szerkesztőség címére 1989. december 10-ig. A helyes megfejtést beküldők között könyveket sorsolunk ki.

1	2	3	4	5	E	6	7	8	9	10	11	12	13	L
14						15							16	
17					18		19				20		21	
22				23		24		25	26		27			E
28			29				30		31	32				33
O		34				35		36					37	
38	39		40		41					42	43		44	
45		46		47				48		49		50	51	
52			53		54		55		56		57		58	
59			60	61		62		63			64		65	
66			67	68				69		70				I
71			72			73		74		75				76
T		77				78	79		80				81	
82	83				84		85	86				87		
88		89		90		91			92		93			94
E			95							A	96			

Lapunk november elsejei számában között keresztrejtvény helyes megfejtése: A szerénység és a kacérság végtelen tanácsadó, az egyik duzzog, a másik hízeleg.

Könyvjutalomban részesülnek: Marton Gyuláné (Pécs, Légészgyár u. 2. 6622), Holényi Károlyné (Mohács, Rákóczi u. 1. 7700), Szilágyi Imre (Pécs, Gyula u. 7. 7630).

SZSN tenisztorna

November 16-án a Mezőlakóterületi Sportegyesület műanyagborítású tenispályáin játszottak a Szakszervezeti Sportnapok keretében rendezett nagyszabású csapatverseny döntőjét. A negyven csapat részvételével lebonyolított „teniszfesztivál” finaléjába bekerült a III. sz. bányauzem csapata is.

A csoportmérkőzéseken — melyet körmérkőzéses rendszerben oda-vissza alapon vívtak a csapatok — kiválóan szerepelt a III. sz. bányauzemi gárda, számszázalékos teljesítménnyel jutott a legjobb nyolc közé. Ennek ellenére aligha csak kellemes emlékek fűzik Padosékat a nyári selejtezőkhöz, hisz akadt olyan meccsük, amely öt hétig tartott. No, nem azért, mert oly szoros volt a küzdelem, hanem bizony a nyári hónapokban, a szabadságolások idején nem könnyű

ügy összehozni a csapatot. Hasonló gondokkal küzdöttek az ellenfelek is, és ha netán össze is jöttek teljes számban a versenyzők, akkor is előfordult nem egyszer, hogy foglalt volt a pálya. Márpedig idegtépő dolog, ha vezet a csapat 7-2-re, de az utolsó egyest képtelenek lejátsszani és nincs végeredmény, holott az ellenfél legfeljebb csak széppíthet 7-3-ra.

A legjobb nyolc között a III-as üzemiek, idegenben nyertek 3-2-re a Budai LSE ellen, majd a döntőbe jutásért Bolyban léptek szakra. Az eredmény ismét 3-2 volt Padosék javára. Következett a döntő az Élelmiszer csapata ellen, amely nem a legjobb előjátékkal 6-0, 6-2 arányú üzemiek ugyanis legjobbjukat, a vállalati döntőbe került Szabó Győzött sérülés miatt képtelenek voltak nélkülözni.

Ennek ellenére méves sikerrel indult a mérkőzés. Perlaky Andor imponáló játékkal 6-0, 6-2 arányban nyert Gundrum László ellen. Hatalmas csata dült viszont a másik pályán, ahol Pados Imre 7-6, 6-3 arányban vereséget szenvedett Hegedűstől. Ezt követően sajnos Ádám Károly is veszített Ágoston ellen 6-3, 7-5-re, így az első nap után az Élelmiszer csapata 2-1-re vezetett.

A másnapi folytatásban Berényi Tamás nagyszerű játékkal győzött, így a döntés a párosokra maradt. A Pados-Perlaky duó kitűnően összpontosított az első játszmában, és 6-4-re nyert, a második szettben 5-4-es állásnál mérkőzéslabdájuk is volt, ám elment a meccslabda és 7-5-re vesztek. A döntő játszmában aztán már semmi sem sikerült nekik, mindössze két játékot nyertek így, az SZSN Kupa győztese az Élelmiszer együttese lett.

N. g.

Kedves felnőttek! Ismeritek-e nagy és igazságos királyunk történetét Vac Ilával? No ugye, csak a legfelkészültebb történészek és politológusok beavattak ebben a témában. Hallom már, amint mondják, Vac Ila korának legnagyobb reformere, a királyi udvar kedvence volt, ám haladó nézetekért, miszerint nincs szükség fekete sereg, de egyáltalán semmiféle sereg, no meg, hogy a fejedelmi lakhely északi, északnyugati bástyáján nincs szükség lépcsőre (főként ha az kőből (?) van, és Mátyást különben sem a nép, hanem egyes kiváltságosok ültették az ország nyakára, nem szívelte a nagy uralkodó.

Mielőtt a neves történészek és politológusok azon kezdenének vitatkozni, miképp halt szörnyű mártírhalált Vac Ila (és hogyan kéne újra eltemetni), szeretném leszögezni, hogy hősünk története a nép ajkán született.

Azóta vacillál (az „l” nyelvjáráskori jövevénybetű) a magyar, hová is tartson. Erdély fejedelméhez, a török szultánhoz, esetleg minden magyarok jó messze nyugaton székelő Habsburg királyához?

Osztán meg, hogy jó derék kuruc legyen-e vagy netán labanc? Meg, hogy kiegyezzen-e, amikor nagyapja a szabadság harcában halt vértanúhalált?

Ki oldalán harcoljon a végsőkig, ha egész Európa lángokban áll?

Jól döntöttünk, jól választottunk?

Kár, hogy csak az utolsó negyven év történelmében vacillálunk...

Ha már a vacillálásról van szó, engem — töredelmesen be kell vallanom — hetek óta hatalmában tart, pontosabban a hatalmába kerített e ször-

Vac Ila és Mátyás király

nyű, legitimnek mondható „boszorkányper” vádlottja, Vac Ila.

Pedig nem értek egyet azzal, hogy eresszük szélnek a fekete sereget (főként, ha egyenruhájuk acélszürke volt), nem szeretek lépcsőt mászni, de megyek inkább gyalog, ha így fény lehet a szobámban. Hiába mondják, hogy a másik szárnyon üzemelő lifttel hamarabb feljutok, ha tudom, az áramdíjat velem fogják megfizettetni, és lehet, hogy idővel még gyertyára sem telik majd. Hát ha még bevezetik a „lépcsőadót” is!

Mátyás királyról pedig egész más a véleményem. Keménykezű realpolitikus volt, akiről a nép körében azt híresztelték, gyakran ölt álruhát. Viselt szűrt is, de tevékenysége mégsem mondható zűrésnek. Igaz, nem ő vezette be a személyi jövedelemadókat vagy az ötven dolláros „valutakedvezményt”, de ha indulna a köztársaság-elnökjelölti választásokon, én bizony rá szavaznék.

Talán az tetszik benne, hogy egységes országot tudott teremteni egy olyan millió részre szakadni készülő nagyhatalmú, és hatalomra törő emberek kaotikus harcát szenvedő közép-kelet-európai államban, mint az akkori Magyarország.

A vacillálomra visszatérve — most már kibököm — volt MSZMP tagként, nem tudom mi tévő legyek. Belépjek-e az MSZP-be? Hiszen, ha ezzel váltana bérletet cserépp országunk, hogy bejusson az „Európa-házba”? Ha e pártnak már

lenne tömegbázisa, és higgadt hanggal, meggyőző érveléssel — egy amúgy általam kitűnőnek tartott programmal — olyan hatékonyan tudná a tömegeket orientálni, hogy mostanában néhány tucait ordítózó fideszes teszi azt a tömegkommunikáció hathatós segítségével, biztos nem vacillálnék.

Lehet persze, hogy a módszerek kiválasztásában vagyok túlzottan bárgyú, megítélésében pedig enyhén szólva lojális.

A lojálisról jut eszembe. Mostanában szellemidezéssel is foglalkozom. A feleségem nem örül neki, mert elsőként mindig Vac Ilát idézem, de már az asszony is rájött, hogy ártalmatlan boszorkányról van csak szó. És amikor alszik a családl, varázsigeiket mormolunk. Sokáig kísérleteztünk az aranycsapat összeállításának a skandalásával. Ilyenkor többnyire középkori alkímisták jelentek meg, ám amikor azt mondtuk, hogy London 6-3, több dúsgazdag indiai maharadzsa és a Rothschild bankház egy képviselője is érdeklődött nálunk.

Hetekig próbálkoztunk neves politikusok megidézésével is, de főként a maiak esetében ez a dolog túl nagy feladatot jelentett. A régiek sem jöttek elő a „Világ proletárjai egyesüljenek!” vagy a „Munkásokól vasókö...” kezdetű jelszóra. Ekkor Vac Ila a próbálkozásokba belefáradva fásultan nyögte ki: Hiába no, egységes baloldalra lenne szükség!

— Ti is úgy gondoljátok? — lépett elő a spájzból Mátyás király. — Akkor ne sokat vacilláljatok, az idő sürget! Nemsokára országos választások lesznek és rám sem számíthatok. Röhejes is lenne, egy király köztársasági elnöknek.

Nógrádi

MECSEKI
VILÁG PROLETÁRIJAI, EGYESÜLJETEK!

Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBANYASZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM, 24. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1989. DECEMBER 15.

Kétségek közt kovácsolt egység

Megalakult a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége

Viták és voksok a BDSZ XXIV. kongresszusán

November 25–26-án, csaknem hétszáz küldött részvételével a fővárosban rendezték a BDSZ XXIV. kongresszusát. Havrán István elnöki megnyitóját követően a küldöttek csak heves vita, és hosszadalmas procedúra során fogadták el a kongresszus munkarendjére, és ügyrendjére tett javaslatot. Elfogadták azt az indítványt is, hogy a számvizsgáló bizottság megbízott elnöke fűzzön szóbeli kiegészítést, az előzetesen kiadott írásos jelentéshez.

Ezt követően Kovács László, a BDSZ leköszönő főtitkára beszédében részletesen foglalkozott az érdekvédelmi, érdekképviseleti munka javításának szükségességéről, a bányászszakszervezet megújulásának fontosságáról.

A kormány által felszámolásra ítélt uránbányászattal kapcsolatban leszögezte, hogy ebben a váratlan döntésben egy egész iparág elleni ultimátum fogalmazódott meg, előrevetítve valamennyi bányavállalat elkerülhetetlen sorsát.

Somogyi Tibor, a számvizsgáló bizottság megbízott elnöke felolvasta azt a levelet, amelyet dr. Nagy Barna, a bizottság ez év májusában lemondott elnöke intézett a kongresszushoz, és amelyben Schalkhammer Antalt etikátlan magatartással vádolta a leányfalui gyermeküldülő körül gyűrűző botrány kapcsán.

A BDSZ titkára visszautasította ezt a vádat, és felajánlotta, hogy bárki megtekintheti a gyermeküldülő gazdálkodásának és leltározásának bizonylatait.

E téma, nomeg az elhúzó vita, és magyarázkodás csaknem „csempékongresszus” avatta a délelőtti tanácskozást.

Az érdemi dolgokra viszont érve, Kukai András, vállalatunk küldötte bejelentette, hogy november 23-án, a mecseki szén- és uránbányászok, valamint az aknamélyítők képviselői aláírták a Mecseki Bányászok Szakszervezeti Szövetségének alapokmányát. Az új szövetség kinyilvánította csatlakozási szándékát az ejövendő országos bányászszakszervezeti szövetséghez. Egyúttal felhívta a kongresszusi küldöttek figyelmét arra a négyoldalas írásos anyagra, amely — a kormánytól eltérő megvilágításban — részletes tájékoztatást ad a Minisztertanács döntése következtében kialakult helyzetről, vállalatunk dolgozóinak problémáiról.

Az érdemi vita megkezdése előtt Horváth Ferenc ipari miniszter kért szót. Beszédéből megtudtuk, hogy a kormány hosszú távú

energia-politikai koncepciója hamarosan az Országgyűlés elé kerül. A terv valamennyi alágazatnál a termelés csökkentésével számol.

A miniszter részletesen szövelt az uránbányászat kérdéséről is. A bányabezárással kapcsolatban ismételt hangsúlyozta, hogy amennyiben tovább folya a termelés, az állami támogatás összege 1995-re elérné a négy milliárd forintot. Ez pedig olyan teher a költségvetésnek, hogy a bányabezárás még akkor is kevesebbet emészt fel, ha ez az összeg a foglalkoztatás, és szociálpolitikai ráfordításokkal együtt eléri a tizenöt milliárdot. Ezzel együtt, a miniszter nem zárta ki az urántermelés, és vállalatunk fennmaradásának lehetőségét, amennyiben a jövő év közepéig sikerül tőkés partnert, illetve piacot találnunk, és sikerül a termelési költségeinket radikálisan csökkentenünk. A kormány ugyanis ekkor dönt véglegesen vállalatunk sorsáról.

Már délutánra járt, mire az érdemi vita kezdetét vehette. Az eredeti tervek szerint, csak tíz hozzászólásra lett volna mód, azonban a kongresszus elfogadta Gyulai Sándornak, az UDSZ titkárának javaslatát, miszerint hallgassanak

meg mindenkit, aki szólni kíván.

Erre annál is inkább szükség volt, hisz az első tíz hozzászóló között hét csak a szénbányászat gondjairól beszélt. Ily módon, az alágazatok képviselői is elmondhatták amit akartak, igaz, a hozzászólások időtartamát öt percre csökkentették. Ugyanakkor lehetőség volt egyperces véleménynyilvánításokra is, amellyel vállalatunk küldöttei a két nap során nem egyszer éltek is.

Az öt perc azonban mindenkinek kevés volt, olyannyira, hogy Gyulai Sándor bejelentette, hogy ő inkább írásban adja le hozzászólását, mondván, egy alágazat problémáit még felvázolni sem igen lehet öt percben.

Az UDSZ titkára végül is felszólalt a délutáni vitában, miután az egyik küldött lemondott a „saját öt percéről” Gyulai Sándor javára.

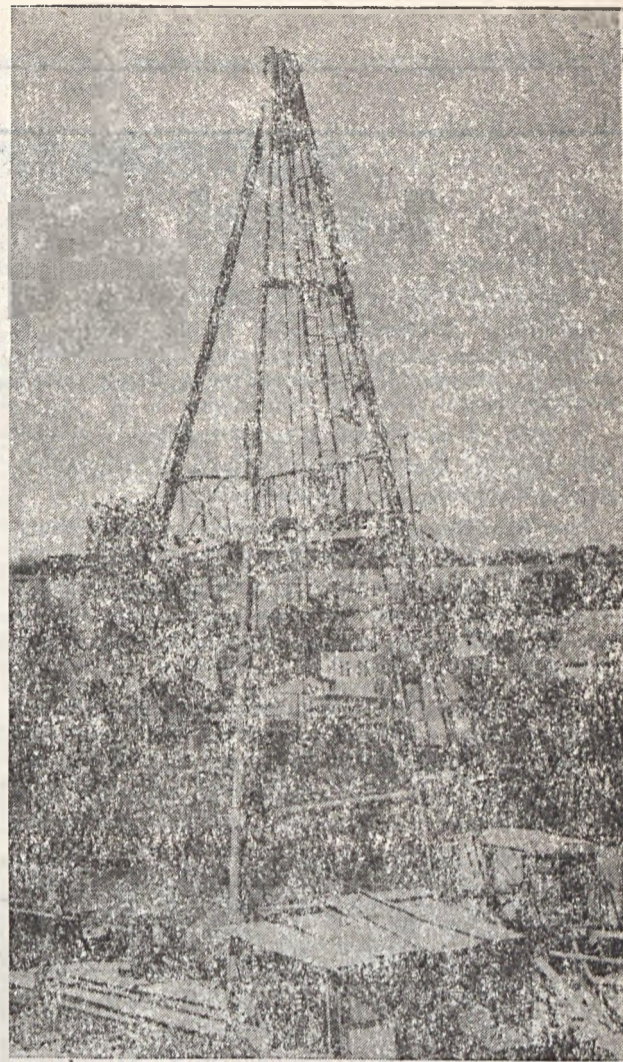
Beszédében egyebek közt beszámolt arról a rendkívül rossz hangulatról, arról a dühről és zúgolódásról, amelyet Halmos Csabának, az ÁBMH elnökének a hét elején tartott tájékoztatója váltott ki dolgozóink körében.

Ezek a nyilatkozatok arra jók — mondotta —, hogy szembeállítsák a bányászatot a társadalommal, és az uránbányászokat a szénbányászokkal.

A MÉV felszámolását cinikus döntésnek minősítette, amelynek nem is annyira gazdasági, mint inkább politikai indítéka van. Egyszerűen egy szocialista bálvány ledöntése volt a cél.

Gyulai Sándor szövelt még a bányászegység megőrzéséről.

(Folytatás a 2. oldalon)

Januártól ünfentartók a fúrások. (Cikkünk a 3. oldalon olvasható.) Egyed Imre felvétele

Szépreményű vállalkozások a fúrások előtt

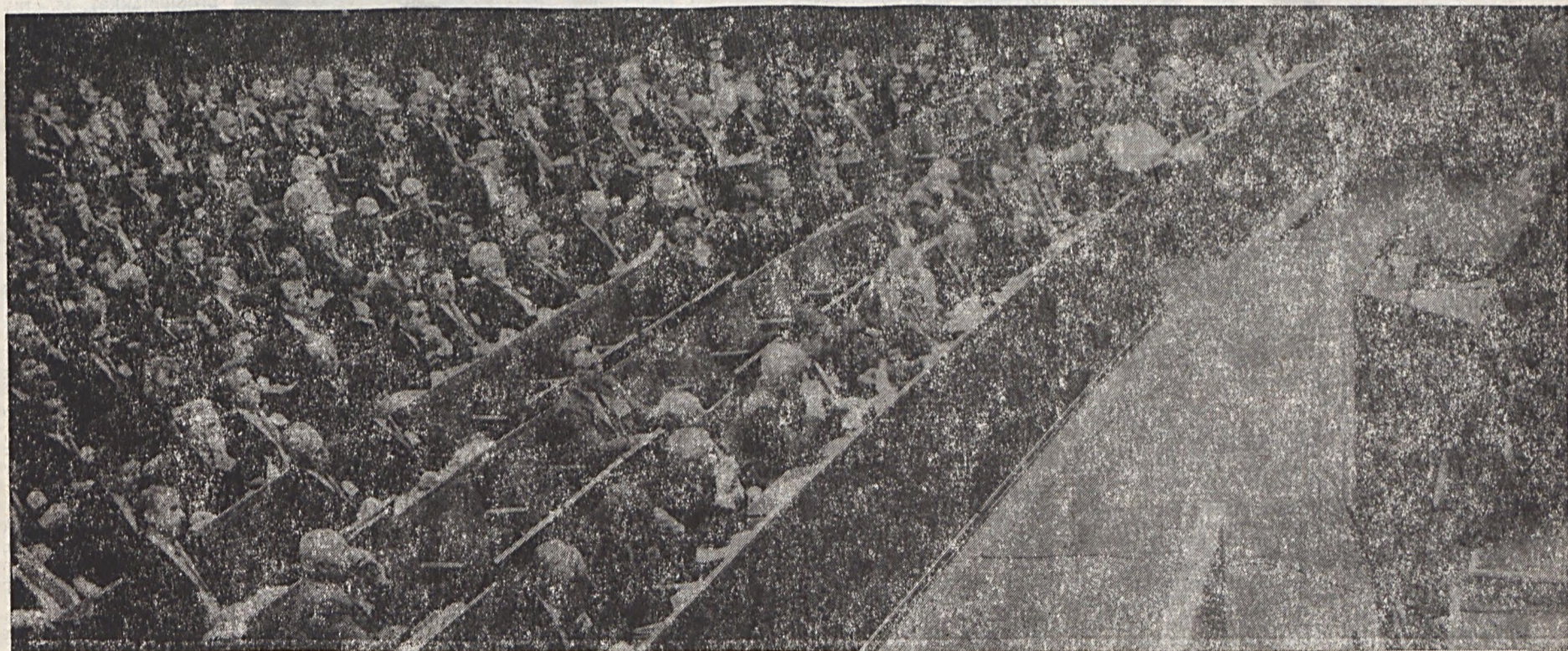
A Kutató-mélyfúró üzem tett újat, nyilván mindenki fiatal főmérnök-helyettese, azt gondolta, a korábbi Tóth László roppant munkabeszédéről, szervezőkészségéről, komoly szakmabéli tudásáról — s hadd ne fogozzam meg — ismert. Mondják is mostanában többen, a zátonyra futott üzem megmaradt gárdájának az ő munkálkodása mellett biztosan lesz kenyere. A túlélés motorját igaz, nem csak ő hajtja, de úgy tűnik a motor, ő maga.

— Az üzemi kollektíva miként fogadta a januárban életbe lépő „halálos ítéletet”?

— Sem pánikkal sem kitörő örömmel. Mindez azért van, mert ezt az üzemet több éve, ha nem tíz, eleve rendre fel akarják számolni. Így a „hír” nem jelen-

— Nyáron hangzott el, hogy szerveződjünk újjá, és keressünk valami továbbélési lehetőséget, mivel az üzemnek van egyfajta bér munka tevékenysége, ami megadja az alapját annak, hogy tovább élhessünk. Ekkor kaptam egy

(Folytatás a 3. oldalon)

A BDSZ XXIV. kongresszusán a küldöttek Schalkhammer Antalt hallgatják.

Csöndör László felvétele

Levél

November 30-án rendkívüli bizalmi testületi ülést tartottak a Központban, ahol Gyulai Sándor, az UDSZ titkára, valamint a vállalat küldöttei részletesen tájékoztatták a jelenlévőket a BDSZ XXIV. kongresszusáról.

A MÉV szakszervezeti bizalmi testülete úgy döntött, hogy az alábbi levelet juttatja el Schalkhammer Antalhoz, a BDSZ főtítkárához:

„Az Urándolgozók Szakszervezeti küldöttei mélyrehatóan elítélik a BDSZ XXIV. kongresszusán kialakított — kialakított — helyzetet, mely a bányász-társadalomra, annak hagyományaira nézve méltatlan helyzetbe hozta a kongresszuson résztvevő küldötteket.

Már a kongresszust előkészítő munkában is súlyos szervezési hiányosságok mutatkoztak, melyekre a testületi tagok titkári értekezleteken és kv-üléseken a figyelmet több alkalommal felhívták. Ezek a hiányosságok a kongresszus munkáját komolytalanul, fegyelfeszítéssel tették és veszélyeztették a bányásztársadalom egységre irányuló törekvéseit.

Hozzászólásában több kongresszusi küldött is utalt azokra a megengedhetetlen politikai módszerekre és viselkedési formákra, melyek a megújulási törekvésekkel szemben a személyi torzalkodásokat, régi pozíciók átmentését, a közösségi helyett egyéni érdekeket helyezték előtérbe.

A személyi kérdések annyira rányomták a bélyeget a kongresszusra, hogy a levezető elnökök sem tudtak ezen úrrá lenni.

Emlékeztetőül néhány példa: nem erősítették meg a kv által javasolt munkabizottságok vezetőit és tagjait; nem ismertették és szavaztatták meg a választási szabályzatot (ha a szavazatszedő bizottság elnökének javasolt betervezése nem azt jelentette); az első 10 hozzászóló között csak 3 volt, aki nem a szénbányák küldötte volt (és itt eredeti ügyrend szerint is le kellett volna zárni a vitát); a küldöttek mandátuma körül zavarok voltak (az eddigi kongresszuson, ahol közel sem volt ilyen lényeges a szavazás, a küldöttek névre szóló küldöttigazolványt kaptak); eltűntek felszólalási jegyek; felesleges és hiányzó szavazólapok voltak.

A kongresszuson történekről a bizalmi testületet tájékoztattuk. A tömegkommunikáción keresztül eljutott információk és a tájékoztató elhangzottak alapján tisztviselőink véleménye szerint a BDSZ XXIV. kongresszusa lejáratja a bányásztársadalmat és ezzel súlyos presztízvesztést okozott.

Az Urándolgozók Szakszervezeti Szövetségének 1989. november 30-ai kibővített bizalmi testületi ülésén a testület tagjai követelik, hogy a főtítkár indítson vizsgálatot a mulasztókkal szemben és a legszigorúbb fegyelmi felelősségrevonás javaslatát terjessze a BDSZ első Szövetségi Tanácsülésére.

Az Urándolgozók Szakszervezeti Szövetségének Bizalmi Testülete nevében:

Gyulai Sándor
UDSZ-títkár

Megalakult a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége

Az UDSZ küldöttel a kongresszuson.

Csöndör László felvételei

Simon János

(Folytatás az 1. oldalról)

sének szükségességéről és fontosságáról is, majd javaslatot tett arra, hogy a Bányászati Alapítvány révén a foglalkozási megbetegedésekben elhalálozottak hozzátartozóit, és a súlyos, csonkulásos balesetet szenvedett bányászokat is részesítsék támogatásban.

Az első napi vitában még felszólalt Korompay Péter is, aki az uránbánya bezárása kapcsán bírálta a kormány eljárását. Mint mondogta, előbb történt a bejelentés, és csak utána „kezdtek el igazolni” a döntés jogosságát. Miért nem történt szanálás, miért csak a bezárás került szóba? Véleménye szerint megszüntetésről még most is korai beszélni, meg kellene várni a nyugati cégekkel folytatott tárgyalások eredményeit, és azt, hogy lesz-e veszélyes hulladék elhelyezés, vagy sem.

Az ipari miniszter ezzel kapcsolatban azt állította, hogy a vállalatunknál már a bejelentést évekkal megelőzően megkezdődött egy „ilyen jellegű műhelymunka”.

Ebből kisebb vita kerekedett Korompay Péter, az ipari miniszter, valamint vállalatunk küldöttei között.

A témával kapcsolatban szót kapott Varga Mihály, a MÉV vezérigazgatója — ő, a kongresszus első napján mint meghívott volt jelen, — aki elmondotta, hogy a vállalatunk már öt-hat éve is vizsgálta a költségcsökkentési lehetőségeket. Ha ezt nevezzük „műhelymunkának”, akkor nem tud az állítással vitatkozni.

A kongresszus második napján tovább folyt a vita a BDSZ alapszabályáról. Az egész éjjel dolgozó szerkesztőbizottság — az elő-

ző napi véleményeket felhasználva — olyan dokumentum tervezetét készítette, amely már kevesebb vitára adott okot.

A tervezetet Schalkhammer Antal előterjesztésében pontról pontra haladva szavazták meg a küldöttek, majd a kongresszus a dokumentumot „egészében” is elfogadta.

Akkor még senki sem tudta, hogy a hosszadalmas szavaztatást egy még hosszadalmasabb követi majd.

Igaz, a küldöttek korábban már „megspórolták” néhány menetet, hiszen a kongresszus nem választott munkabizottságokat, de a jelölőbizottság azért közben szorgalmasan gyűjtögette a véleményeket, és a BDSZ új főtítkárának Schalkhammer Antalt, valamint Korompay Pétert javasolta. Miután mindketten felkerültek a szavazólapra, (az előbbi 487, az utóbbi 561 voksal), többen is Gyulai Sándort javasolták főtítkárnak.

Jelölésével 630-an értettek egyet, az UDSZ titkára azonban nem vállalta a megbízatást. Megköszönve a kongresszus bizalmát, úgy vélekedett, hogy a szakszervezeti mozgalom csak úgy újulhat meg igazán, ha a szervezeti keretek is megújulnak. Márpedig az egy főtítkár, két titkár felállítás nem a legszerencsésebb. Ilyen körülményekben az ember csak úgy vállalhat felelősséget a munkájáért, ha a munkatársait maga választhatja meg.

A főtítkárválasztás első fordulója nem hozott eredményt. Az történt ugyanis,

hogy néhány küldött, — a BDSZ-be újonnan felvett Kő- és kavicsbányák szakszervezetének delegáltjai — szavazólap nélkül maradt.

Nem ez volt különben az egyetlen technikai „baki”, a két nap során. Néhány küldött ugyanis hiába várta, hogy az elnök a szónoki emelvényre szólítsa. Felszólalási jegye ugyanis nem jutott el az elnökséghez, azon egyszerű oknál fogva, hogy egy szervező zsebében „rekedt”.

A kongresszus közben megkezdte a vitát a BDSZ programjáról, majd következett a főtítkárválasztás második menete. Eredmény azonban ezúttal sem született, mivel a szükséges szavazatokat (az érvényes voksok ötven százaléka plusz egy) egyik jelölt sem kapta meg.

Végül a harmadik forduló döntött, Schalkhammer Antal javára, aki a

Kukai András

607 érvényes szavazatból 327-et kapott.

A BDSZ programtervezetéhez fűzött szóbeli kiegészítést már az újonnan választott főtítkár tette meg.

A program vitájában szót kapott Simon János, az Éredősítő Üzem szb titkára is. Utalt arra, hogy a szociálpolitikai csomagtervezetben sok még a nyitott dolog. Beszélt a vállalkozások problémájáról, ugyanis köztudott, hogy a térségünkben nincs megfelelő fizetőképes kereslet. A végkielégítéssel kapcsolatban kérte a BDSZ-t, hasson oda, hogy aki ebben a kedvezményben részesül, az ne zárja ki magát más szociális, és foglalkoztatáspolitikai eszközök igénybevételének lehetőségéből.

Késő délután a kongresszus megválasztotta a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének két titkárát is. Itt már az első forduló eredményt hozott, a négyes jelölést követően dr. Korompay Péter és Kóczi József kapta a legtöbb szavazatot.

Már igencsak későre járt, amikor Alain Simon, a Bányászok Nemzetközi Szervezetének (OIM) főtítkára adta át a több mint hatmillió bányászt tömörítő szervezet üdvözlését a kongresszusnak.

Ezt követően a vita Kukai András hozzászólásával folytatódott. Egyebek közt azt javasolta, hogy a programtervezet foglalkozzon olyan, még megoldatlan problémákkal is, mint a műszakiak nyugdíjalapjának illetve szakmai átlagnak megállapítása, majd arra kérte a BDSZ vezetőit, hogy az uránbányászok sorsával, jövőjével kapcsolatos tárgyalások előtt minden esetben kérjék ki az UDSZ véleményét.

A kétnapos tanácskozás során vállalatunk küldöttei közül szót kért még Baráti Zoltán és Szemán István is. Az időbeli korlátozás, és a zsúfolt program miatt azonban ők mondandójukat írásban juttatták el az elnökséghez. Ezek a dokumentumok feltehetőleg nem jutottak hasonló sorsra, mint a zsebben rekedt felszólalási jegyek, ami annál is inkább valószínű, mert a programtervezet szóbeli kiegészítésekor a BDSZ új főtítkára a rehabilitált dolgozók problémáinak orvoslásáról szinte szó szerint ugyanazt mondta, amit Szemán István papírra vetett.

A kongresszusról tudósított: Nógrádi Gábor.

Legek

Szaktanulmányként, tizenhat esztendő volt a legfiatalabb küldött, míg a legidősebb nyugdíjas, aki a tanácskozás munkájában részt vett, 1902-ben született.

A tanácskozás legaktívabb résztvevője Kovács Mózes, a Mecseki Szénbányák küldötte volt, aki a két nap során, csaknem húsz alkalommal kért szót. Ervelésével, érdemi javaslatával azonban nagyban hozzájárult, hogy a kongresszus két nap alatt befejeződhetett, és végtére is nem csak a sírás-rívás dominált a tanácskozáson.

A legtöbb szavazatot Gyulai Sándor, a MÉV szakszervezeti titkára kapta, amikor „főnöke” második napi távolmaradását egészségi problémákkal volt kénytelen magyarázni, és felszólította az egyik küldött, hogy tolmácsolja az ipari miniszternek az itt elhangzott, mennybeemelőknek nemigen nevezhető véleményeket.

A legkellemetlenebb helyzetben minden bizonnyal Czipper Gyula volt, amikor „főnöke” második napi távolmaradását egészségi problémákkal volt kénytelen magyarázni, és felszólította az egyik küldött, hogy tolmácsolja az ipari miniszternek az itt elhangzott, mennybeemelőknek nemigen nevezhető véleményeket.

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő:
Kablár János
Szerkesztő:
Hagonsza János
Szerkesztőség:
7633 Pécs, Hajnóczy u. 33.
Telefon: 15-851
Vállalati telefon: 33-53
Kiadja:
a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó:
Bodó László
Kiadóhivatal:
7601 Pécs, Hunyadi út 19.
Telefon: 15-000

MÉV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Sperczel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre:
53,20 Ft
Előfizethető:
a szakszervezeti bizalmiaknál
Ny-623-4

Egység

Ha olykor heves viták adódtak is a két nap során, a kongresszus két dologban feltétlenül az egységet demonstrálta. Az egyik, hogy a program elfogadásakor konszenzus született — a levezető elnök alig hitt a szemének, amikor valamennyi küldött egységesen szavazott —, a másik, hogy az ipari minisztert mindenki úrnak szólította.

A megszólítások terén azonban valóságos káosz uralkodott. A küldöttek egymást ugyanis többnyire szaktársnak szólították, ám gyakori volt a munkatárs, a bányász, vagy a kolléga megnevezés. De akadt olyan is, akinek elvtárs szaladt ki a száján, sőt, a BDSZ újonnan választott főtítkára egy ízben — a plénum legnagyobb derűsége közepette — „barátnőmnek” nevezte az egyik hölgy küldöttet, amikor annak hozzászólására reagált.

Igy aztán magyar fülnek furcsa volt hallani, hogy Alain Simon, a 6,5 millió dolgozót számláló nemzetközi bányászszakszervezet vezetője, beszédében lépten-nyomon az elvtárs megszólítással élt. Úgy tűnt, hogy ez a „titulus” a fejlett nyugati demokráciában nem szégyen, hanem kimondva elvi és sorstársi egységet jelképez.

Szépreményű vállalkozások a fúrások előtt

(Folytatás az 1. oldalról)

írásos megbízást a műszaki vezérigazgató-helyettől, egy új fúrási részleg szervezésére. Egy kollégámmal kezdtük el alaposan végigjárni ennek a témának a lehetőségeit, s ma ott tartunk, hogy biztosak vagyunk a jövő évben — első vagy második negyedévtől — egyfajta vállalkozási formát hozunk létre. Vagy kft-t, vagy részvénytársaságot.

— *Amíg mindez összejön, mi lesz az üzemmél, a dolgozókkal?*

— A Kutató-mélyfúró üzem ez év végén megszűnik. Január 2-ával a Szolgáltató üzem részeként élénk tovább mindaddig, amíg a vállalkozás talpra nem áll. És erre megvan a lehetőségünk, hiszen két budapesti cég is szeretne velünk dolgozni, belépni ebbe a vállalkozásba. De ugyanígy egy komlói cég is, s a budapesti Föld és Talajvizsgáló Vállalat is jelezte együttműködési szándékát. Vannak tehát vállalkozók, akik tőkével, munkalehetőséggel, szükséges eszközökkel lépnének be ebbe a vállalkozásba.

— December 15-e a nyolcórás, és 19-e a tizenkétórás műszak ez évi utolsó munkanapja. A mai ismereteink szerint 219 dolgozóval zárjuk az évet. Eből a létszámból 116 azoknak a száma, akik a vállalkozási formában a Szolgáltató üzem részeként — egyelőre — januárban is munkába állnak. Körülbelül 30-an jönnek át a földtani főosztályra, többen rehabilitáltak, korengedményes — és tényleges nyugdíjasok; s mindössze 38 dolgozónk van, akinek ma még nincs munkahelye.

— *Miből lesznek a vállalkozáshoz gépek, berendezések?*

— A vállalat elgondolása az volt eredetileg, hogy az általunk használni kívánt eszközökkel szállna be, mint apporttal. Ma úgy van, hogy pénzzel száll be, s mi megvásároljuk a szükséges eszközöket. Mindezt az eszközvásárlási támogatásból oldanánk meg, ami személyenként 200 ezer forintot jelent, s kifejezetten ilyen esetekben használható. Ha végkielégítést is kapunk, azt is bevisszük a vállalkozásba.

— Az üzemi berendezések közül mintegy 23 millió forint értékű eszközt vásárolnánk meg, tehát gyakorlatilag a vállalati apport mértékét a megkapható eszközvásárlási támogatással szeretnénk csökkenteni. A vállalat ettől nem zárkózik el, hozzájárul ehhez.

— *A vállalkozáshoz elengedhetetlen a biztos, garantált feladat. Januárba van már munkájuk?*

— Januárban már úgy indulunk, hogy önfenntartóknak kell lennünk. Anynyit kell legalább termelnünk, mint amennyibe kerülünk. Van munkánk, így például Mágocs térségében hévíz kutat furat egy részvénytársaság, amely 13,5 millió forint bekerülési költség körül van. Hégyesi megrendelésre egy 1200 méteres kút árajánlatát küld-

tük el nemrég, hasonló bekerülési költséggel. A MÁFI-val történő megbeszélés alapján — aki vállalkozni akar velünk — két fúróberendezésünket foglalkoztatnánk január 1-jétől a Bükkben, egy fúróberendezésünk pedig a bauxitkutatáson dolgozna.

— Amit eddig felsoroltam, az öt fúróberendezést jelent, s abból négy és félre van létszámunk, tehát gyakorlatilag már túlfeszített a januári program. És akkor még nem mondtam olyan munkát, amelyről ugyan még nincsen szerződés, de nagy biztonsággal elmondható, hogy lesz. Ez pedig az aleurolitban történő hulladék elhelyezésnek tervezési stádiumát elősegítő fúrások készítése.

— *Korábbi nyilatkozataiban a bér munkák hiányáról a nagyszámú, konkurenciáról, a leszorított árkorról eléggé keserűen beszélt. Most viszont hangja lelkesült, jóllehet látszatra a dolgok rosszabbra fordultak. Mitől lett most sikeres a fúrós szakma?*

— Fúrtunk Nagyberényben egy hévízkutat. Olyan helyen, ahol régóta kísérleteztünk, és sokan azt mondták, nem lenne szabad arafelé kutatni. Aztán sikerült, s ez a siker bejárta hírrel az országot. Ennek biztosan köze van ahhoz, hogy jönnek új és újabb megrendelések. Azt nem is mondtam, hogy volt Szeged környékén egy 200 méteres hévízkút megrendelésünk, de ehhez nem megfelelő a technikánk.

— *A másik oka a „fordulásnak” gyakorlatilag az, hogy a piaci versenytársak vagy összeomlanak, vagy megszűnnek, vagy igen besűkültek, szénbányászathoz kapcsolódó tevékenységet folytatnak.*

— Van olyan részlegünk hat dolgozóval, a geodézia, akik teljesen önálló munkára szerveződtek, bér munkát végeznek 1,5–2 millió forint értékben. Önmagukat képesek eltartani, de persze vannak fúrás-geodéziai beméréseik és ügyintézési munkáik is. És ez a cél, hogy a közösségi munkában való részvétel mellett mindenki próbálja garantálni az önmaga megélhetését.

— *Ezek szerint nincs bizonytalanság a dolgozók körében?*

— De van. A vállalkozás, az vállalkozás. Van jó oldala, de benne van a bukás lehetősége is, és ez egyfajta kockázatvállalást jelent. — Mindenestre, bízunk a jövő évi felsorolt munkákban, de nem csak azok. A alapozzuk jövőnket. A terveink, s a vállalati tervek között szerepel közös kőbánya üzemeltetése, márványbánya megnyitása és üzemeltetése az erdőszettel közösen.

— Vannak külföldi megkeresések is, Irak, Tunisz, Kanada, s úgy tűnik tehát, a megélhetésünk nincsen veszélyben. Csak hát vállalkozni kell, és keményebben kell csinálni mindent, mint ahogyan eddig csináltuk. Sokkal — toldotta meg meg a mondatot Tóth László.

Veress Tamás

Pro Urbe kitüntettje

Dr. Patla Károly, a tervgazdasági osztály december 15-én nyugdíjba vonuló osztályvezetője, 1951-ben végezte el a közgazdasági egyetemet, az ipar szakon szerzett diplomát. Erről az időszakról a következőket mondta:

— Ha nincs felszabadulás, nincsen társadalmi változás, sokakkal egyetemben én sem végzek egyetemet. Népi kollégista voltam, s ez azon túl, hogy Angyalföldről származtam, meghatározta világnézetemet is. Hittem azt, hogy a háborút követően az országban olyan társadalom jön létre, ahol az ember kerül középpontba, s nem csak a profit lesz a társadalmi életnek és az emberi értékeknek a meghatározója.

— Ilyen meggondolásból léptem be, első éves egyetemistaként a pártba, s egészen a legutolsó kongresszusig voltam tagja az MSZMP-nek, különböző tisztségeket betöltve.

— Az egyetem, évek után a Nehézipari Minisztériumban dolgoztam, a tervfőosztályon. A vállalkozás 1956. augusztus 15-én kerültem úgynevezett népgazdasági érdekből, át-helyezéssel. Ennek az osztálynak ugyanazon év december 15-ével lettem a vezetője, s most, napra pontosan 33 évvel később, távozom.

— *Miként emlékszik vissza a kezdeti időkre, hangsúlyozottan azért is, mivel ez egybeesik az 1956-os eseményekkel?*

— A kezdetben a munka megszervezése volt az, ami a szépségét adta tevékenységünknek. Köztudott, hogy kezdetben szov-

jetek voltak vezető beosztásban. Azonban 1956-ban egyértelmű volt, hogy a vállalat fejlődésével kapcsolatban át kell térni teljesen a magyar rendszerre. Elsősorban közgazdasági vonatkozásban, hiszen az állami irányítás-hoz, elszámoláshoz csak így kapcsolódhatott a vállalat. Hozzáam hasonlóan akkor több más osztályra is kerültek magyarok, a szovjetek mellé, majd az 1956-os eseményeket követően a szovjet vezetést a vállalattól eltávozott s egyértelműen ránk várt a feladat, a jövőt formáló.

— 1956 októberében itt is teljesen szétzilálódott a munka, '57 októberében indultak meg a próbafejtések az I. és II. sz. bányáüzemben.

— A terv-statisztikai

munkát végül is én szerveztem meg a vállalatnál, és évtizedekig, úgy gondolom, a területnek gazdája voltam. Ez adta meg számomra a munka szépségét. A hegeli-spirál szerint minden ismétlődik, s ez igaz, de a tervmunkában az a szép, hogy ez a spirál végül is mindig magasabb szinten ismétlődik. Igaz, a résztvevőknek a szaktudása, gyakorlata, munkaképessége határozza meg, hogy az ismétlődő munka előremutató, dinamikus fejlődést takar-e, avagy a fejlődés ellenében hat, ismétli önmagát, s fejlődésre nem képes.

— Szép közgazdasági feladat volt a fejlődő vállalat gondjaival foglalkozni, s látni azt, hogy azok a tervek, amelyek tulajdonképpen a cselekvés ve-

zérfonalai, mint öltének testet.

— *Ön nem csak közgazdász, hanem jogász is...*

— Igen, időközben jogi diplomát is szereztem. A kereskedelmi jog és a közgazdaságnak a jogi része már középiskolás koromban is vonzott. Az is vezetett a második diploma megszerzésékor, hogy az előttem álló évtizedeket nem csak egy, hanem két szakmára alapozhatom. Úgy látom, munkakörömben jogi tanulmányaimat is tudtam hasznosítani.

— *...és társadalmi munkásként? Tanács tag is jó ideje már.*

— Tanács tag 1967 óta vagyok, s a jogi képzettségem itt is segített, hiszen nem egyszerű laikusként tevékenykedtem a tanács; munkában. Min-

A Pro Urbe díjat dr. Molnár Zoltán tanácselnök adja át dr. Patla Károlynak.

Csak a bizonytalanság biztos Szakadozó főte alatt

A III. sz. bányáüzem 2/A szintjén, a 19-es csapat munkahelyén vagy ötven csillényi kőzet vár kiszállításra a fejtési kamrából. A szakadozott főtéből kiálló szögecsék némán merednek a hatalmas kőhalomra, amit jórészt még a tegnapi délutáni szak jövesztett. A többi csak úgy lepotyogott, illetve a meglazult darabokat a szakvezető várja az imént kopogóztale.

— Műszak végén aligha robbantunk — panaszkolja Hantosi Zoltán vajúr. — Nem jó a szkréper, így aztán nem is tudunk szállítani, pedig lenne mit. Hamarosan kiderül, hogy a bányászokat nem is annyira a főte, mint inkább a szkréper állapota izgatja. Amj pedig áll, nem mozdul. És a bányászok úgy érzik, az ügyükben semmi sem mozdul.

Rájuk szakadt a vállalat megszűnésének a gondja, sorsukat a bizonytalanság mázsás terhe nyomja, nem tudják mit hoz a jövő, milyen lesz a holnap.

— Nem tudom mi lesz velünk, ha bezárják az uránbányát — tárja szét a kezét Hantosi Zoltán. — A csapat valamennyi tag-

ja még fiatal, többségük huszonehét év alatti.

— *Önnek például van másik szakmája?*

— Igen, lakatos-hegesztő az eredeti szakmám, de már tíz éve nem gyakorlom. Szerintem még segédmunkásnak sem vennék fel. Arról nem beszélve, hogy mennyit keressnek. Negyven százalék gyerektartást fizetnek és ami megmarad — még e mellett a jónak mondott bányászkereset mellett is — csupán arra elég, hogy megéljek és a méregdrága albérletet kifizessem. Így hát, ha nem akarok éhen halni, meg kell maradnom bányásznak. Vagy elmegyek a bauxitosokhoz, vagy a szénbányába, de vissza a szakmába?

— *En gazdálkodni fogok — veszi át a szót Liebermann Lajos szakvezető, aki egyébként a 84-es csapat tagja. — Baksán építkeztem, szép házam van, egy kis földdel. Azt hiszem, állatokat fogok majd tartani. Az élelemre, a húsrá mindig szükség lesz. Így talán fel tudom nevelni a három gyermekemet.*

— *Mennyi ideje dolgozik a vállalatnál?*

— Tizennégy éve. Nem mondom, hogy rosszul ke-

reszek, de bizony minden fillérre szükségem lesz az induláshoz. De bányász vagyok, így nem félek a munkától és remélem, megtalálom majd a számításomat.

— *En még nem tudom, hogy majd mit csinállok — mondja elgondolkozva Baranyai György. — Két éve vagyok itt a vállalatnál, szakmám nincsen, úgy hogy teljesen tanácstalan vagyok.*

— Szörnyű ez a bizonytalanság — veszi vissza a szót Hantosi Zoltán. — Főleg mi, fiatalok isszuk meg a kormánydöntés levét. En is a kilenc és fél éves bányamúltammal messze vagyok még a háromezer műszaktól. A 63 százalék csak álom, és még jó, ha egyáltalán végkielégítést kapok. Persze, szerintem még az sem biztos. Csak a bizonytalanság. Annyi mindent mondanak, de az ügyünkben, szerintem, nem történik semmi. Ha végre majd ideér a villanyszerelelő és megcsinálja a szkrépert, s végre mozdul a kanál, akkor mi rendbe tesszük a munkahelyet. De a mi ügyünkben mikor mozdul már végre valami?

— *Nem tudom, hogy rosszul ke-*

dig úgy éreztem, a tanácsban én az uránbányászokat, a vállalatot, uránvárost képviselem. Az elmúlt huszonekét év során különböző választókerületekben, de mindig uránvárost képviseltem. Úgy gondolom, kettős képzettségemmel ebbe a munkába szerencsésen tudtam bekapcsolódni, ugyanakkor ez nekem sokat adott a vállalati munkámhoz is. A városi tanácsnak ötödik, ugyanakkor a megyei tanácsnak negyedik választási ciklusában vagyok tagja, és igen sok gazdasági téma kerül a tanács elé. Olyan, ami megelőzi a minisztériumi úton érkező információkat. Egyértelműen vallom, hogy szerencsésen ötvöződött a tanácsi munkában a vállalati tapasztalatom, míg a vállalati munkában a tanácsi vonalról érkező információknak a sora, amiket együvé ötvözve, úgy vélem, hasznosítani tudtam. Még csak annyit, a tanács végrehajtó bizottságának is tagja vagyok. de úgyszintén a Közgazdasági Társaságnak és a Szervezési Vezetési Tudományos Társaságnak is.

November 29-én a Palatinus Szállóban, az ünnepi tanácsülésen ketten részesültek a városi tanács Pro Urbe díjában. Egyikük dr. Patla Károly, aki annak idején az uránt rejtő Mecsek aljára jött szerencsét próbálni, és most nyugdíjasként azt figyelni, az itt maradottak szerencsecsillaga fentmarad-e, avagy lehull. V. T.

N. G.

A kongresszusi küldöttek kérdezték

Amint azt a napilapok — sajnos nem hibátlanul — már tudtátok, sajtótájékoztató volt november 20-án a Központ tanácstermében. A BDSZ kongresszusára készülő küldöttek kérték, hogy a foglalkoztatás-politikával kapcsolatban a sajtótájékoztató után kapjanak alkalmat kérdéseik feltevésére az illetékesektől. Kérdéseikre HALMOS CSABA, az ÁBMH elnöke, PULAI GYULA, az ÁBMH főszámvezető-helyettese, BOGNÁR ZOLTÁN, a Baranya megyei Tanács általános elnökhelyettese, és KAMARÁS KÁROLY osztályvezető válaszolt.

— A kereset-kiegészítésben részesülők kaphatnak-e újraelkezdési kölcsönt?

Újrakezdési kölcsön folyósításánál az a feltétel, hogy a kérvényezőnek ne legyen kereső foglalkozása, igazoltan ne tudják elhelyezni, és főfoglalkozásban vállalkozó legyen. Tehát, a válasz egyértelmű igen, hozzátéve, hogy a vállalkozásban keresett jövedelme és a keresetkiegészítés összevontan adódik.

— A vállalatnál már elavult szakemberek kaphatnak-e áttelepülési segítséget, ha találtak más vidéken elhelyezkedési lehetőséget?

Utólag nem kaphat senki támogatást, ha azonban ügye folyamatban van, akkor igazolást kell kérnie az illetéges munkaügyi szolgálat irodájától, hogy a környéken nincs számára megfelelő foglalkoztatási megoldás.

— A foglalkoztatási alapra kik nyújthatnak be pályázatot, és kik élveznek ott elsőbbséget?

Pályázatokat a megjelent felhívás alapján lehet benyújtani a munkáltatóknak, a hagyományos vállalatnál a magánvállalkozók mindenki beadhatja, az elbírálás egységes lesz. Prioritást az élvezhet, aki olyan foglalkoztatási problémákat old meg a vállalkozásával, melyek térségében a legnagyobb gondot okozzák.

— Akik igénybe veszik a végkielégítést, milyen egyéb foglalkoztatás-politikai kedvezményt vehetnek igénybe?

A végkielégítés nem befolyásolja az újraelkezdési kölcsönt, tehát a 400 ezer forint vállalkozási kölcsön adható a végkielégítés mellett. Aki a végkielégítést igénybe veszi, az nem kaphatja meg a 200 ezer forintos vállalkozási juttatást, és az 500 ezer forintos áttelepülési támogatást.

— A rehabilitált dolgozók érdekében a társadalombiztosítási rendelkezés megváltoztatására lenne szükség, mert ha a munkahely megszűnése miatt elbocsájtják őket, teljesen ellátatlanok maradnak. Nem kaphatják a munkanélküli segítséget, még a 4000 forint kötelező minimum után sem, mert papíron rendszeres járadékot kapnak, ugyanakkor keresetkiegészítést sem kapnak, hiszen nincs munkaviszonyuk.

Ez a probléma valós, és szélesebb körű a vállalatoknál dolgozó rehabilitáltaknál. Munkahelyük elvesztésekor átmeneti szociális járadékra jogosultak (a 8/1983. EüM, PM rendelet alapján, tehát minimális ellátásban részesülhetnek). A megoldás, hogy járadék-ká kell átalakítani a rehabilitáltak juttatását. Ezt támasztják alá, hogy hosszú

ideje az ő foglalkoztatásuk nem hatékony.

Remélhető, hogy az 500 millió forint munkahelyteremtő alapról, olyan munkahelyek is teremthetők, ahol rehabilitált dolgozók is foglalkoztathatók.

— Ha a vállalaton belüli részegységek önállóulnak, később bizonyosodnak működésképtelenségük, mi lesz az ott dolgozó, esetleg több száz minden jogát elvesztett dolgozóval?

Ha valaki igénybe vette a végkielégítést, annyiszor 3 hónapig nem jogosult más támogatás igénybevételére (a már említettek kivételével), ahány hónap alapján kapta a végkielégítést. A vállalkozás zátonyra futása esetén a dolgozók általában szervezett közcélú foglalkoztatásban vehetnek részt, amely nem magas szinten, de azért megélhetést biztosít. A normatív támogatás általános eszközrendszerét (újraelkezdési kölcsön, átképzési támogatás, munkanélküli segély) értelemszerűen az is igénybe veheti, aki úgy lesz munkanélküli, hogy az általa létrehozott vállalkozás tönkremegy. A kritikus körzet nyitott rendszer, vagyis a többletkedvezmények egyelőre az uránbányászokra, ill. az itt dolgozó aknamélyítőkön vonatkoznak, de bővíteni fog a térségben a jövőben felhasználásra kerülő vállalatok dolgozóival.

— Vállalkozhat-e és mire, az az idősebb korosztály, mely még nem esik a korkedvezményes nyugdíjazás kategóriájába?

Akik korkedvezményes munkakörben dolgoztak, náluk a korkedvezmény és a korengedmény összeadódik s nyugdíjazható, ha az egyik feltételnek megfelelő (férjalkal 35, nőknél 25 év munkaviszony).

Ezt rugalmasan kell kezelni, hiszen három évvel nyugdíjazás előtt senkit sem szabad arra kényszerí-

teni, hogy üljön iskolapadba, vagy vállalkozzon.

— A vállalatnak a fő tevékenységet kiszolgáló tevékenységeit önálló egységek alakulhatnak, ha a vállalatnak nincs szüksége munkájukra. Lehet-e itt is számítani újraelkezdési kölcsönre, ha pl. kft. önálló jogi személy alakul?

A kft tagja — tehát nem alkalmazottja — újraelkezdési kölcsönt igénybe vehet, ha a vállalat új vállalkozást létesít, mely más terméket állít elő, tehát résztvesz a szerkezetváltásban. Az nem lehetséges, hogy a vállalatok dolgozói kölcsönből megvásárolják, s így hajtsák végre a szánálást, átmentve ezzel a dolgozók felvehetik a végkielégítést az újraelkezdési kölcsönt, társasvállalkozásba kezdenek 10—30 fővel, melyben a befizetett tőke maximum 6 millió forint lehet.

— Jelentkeztek-e más bankok is az Ipari Fejlesztési Bankhoz hasonlóan, hogy kezes nélkül is adnak vállalkozási kölcsönt?

Az OTP-vel folyamatban vannak ilyen tárgyalások, remélhetőleg rövidesen létrejön a megállapodás. Tudni kell, hogy nemcsak a vállalkozás, hanem a befektetés esetén is személyi jövedelemadó mentes a végkielégítés. Ehhez a bankok tanácsokat adhatnak majd.

A térségben egyéb vállalkozás-élénkítő kedvezmények is érvényesek 1990. január 1-jétől. Új vállalkozások esetén 5 év adókedvezmény van, mely 65 százalékról indul, és évente csökkenő mértékű. A vállalkozó az adóalapjából leírhatja a beruházási költség 30 százalékát. Az általános forgalmi adót teljes egészében visszatérítik neki a normatív 60 százalékos helyett.

— A 200 ezer forintos vállalkozási juttatásnál, ha azt a vállalat adja, ki határozza meg a gépek, berendezések árát?

Itt széles körű megoldás lehetséges, hiszen ez a vállalkozás segít juttatás a rendszer legrugalmasabb eleme. A vállalat apportként (tárgyi betét társas vállalkozásban) értékesítheti vagyonaának egy részét, adhat el eszközöket, segítheti a vállalkozókat.

K. J.

Válaszok időszerű kérdésekre

A vállalat vezetése rövid időn belül másodszer is alkalmat adott arra, hogy kérdéseket lehessen feltenni. A november 21-ei fórumon Varga Mihály vezérigazgató, Mészáros István vezérigazgató-helyettes, és Gyulai Sándor, az UDSZ titkára válaszolt a dolgozók kérdéseire.

A válaszokból megtudhattuk, hogy 1990-ben nincs szó bányüzem bezáráról, tehát mindhárom bányüzemünk folytatja az érc-termelést.

A várható végkielégítést szakmák szerint nem differenciálják, azt csupán a vállalatnál eltöltött idő, és a bruttó kereset határozza meg egyenként.

A létszámleépítésből származó bérmeztakarítás csak abban az esetben osztható fel, ha az nem járt tevékenységcsökkentéssel is, tehát csak akkor kaphat egy-egy csoport belőle, ha azonos munkát kevesebben végeznek el. A jövő évben a bértömeget a vállalat feladata függvényében határozzák meg.

1990. évre 1 milliárd forint van a foglalkoztatási alapon, ebből kell gazdálkodni mind az országnak, mind a megyének.

A Regionális Egyeztető Fórum alapszabálya szerint ott nyolc szavazati jogú delegátus van, mely négy csoport között oszlik meg. Két szavazata van a munkaadók és munkavállalók csoportjának, kettő a tanácsoknak, kettő a kormányzerveknek, és kettő a szakszervezetnek. Ez utóbbi úgy érvényesül, hogy a Szakszervezetek Baranya Megyei Tanácsa és a Bányai Dolgozók Szakszervezete átadta szavazati jogát, így az UDSZ két szavazattal vesz részt a Regionális Egyeztető Fórumban. A Fórum ülésein korlátlan számban részt vehetnek szakértők is a csoportok mellett, természetesen szavazati jog nélkül. Eddig több kérdés tisztázatlan, így a döntési jogkör is. Egyelőre pályázatok elbírálásával foglalkozik a REF.

Azok a dolgozók, akik jelenleg áramdíjkedvezményben részesülnek, a vállalat felszámolásával elesnek ettől a juttatástól, mivel az vállalati munkaviszonyhoz kötődik.

Aki lakástámogatási kölcsönt kapott a vállalatnál, s úgy megy el, hogy a vál-

lalat még igényt tartana a munkájára, de már jobb ajánlatot kapott, az két lehetőség között választhat. Vagy a szerződés értelmében — mint egyoldalú szerződésbontó —, visszafizeti a kölcsönt a vállalatnak, vagy az őt „elcsábító” vállalat magára vállalja a kölcsönt. Újra ki kell hangsúlyozni, hogy a MÉV-nek van még itt tennivalója: lefejteni az előkészített érc-készletet, teljesíteni a környezetvédelmi előírásokat, s ehhez létszámra van szüksége. Persze, a humanitás itt is alapvető elv, tehát minden konkrét esetben egyedi elbírálás szükséges.

A fórumokon, egyéni beszélgetéseken is többször felerült, mi lesz, ha valaki vállalkozik, a kapott pénzt, végkielégítést, újraelkezdési vállalkozói kölcsönt befeketi, és az elképzelése nem valósul meg, megbukik. A válasz — ha nem is megnyugtató, de egyértelmű. Aki kockáztat, veszíthet is, nyerhet is. Kegyetlen törvény ez, de az atyáskodó, ún. paternalista állam megszűnésével — ha fogcsikorogtatva is — ezt kell tudomásul venni.

K. J.

MaDISz volt UDSZ-VISZ lett

Voltak apróbb viharfelhők az elmúlt hónapban a III. sz. bányüzem felett. Többen tudni vélték, a szakszervezetet belül ellen-drukkerek patogatják az érdekképviselet labdáját. A bátrabbak, személyes pozícióharcáról is süttogtak az Olimpia környékén. Végül is tisztázódtak a papírra vetett sorok, újra írták azokat, és barátai jobbot nyújtottak a torzsalkodó felek. November végén az üzem MaDISz szervezete küldöttgyűlést tartott, ahonnan „záróakor” a résztvevők, mint az UDSZ III. sz. bányüzemi vállalkozói ifjúsági szervezetének tagjaiként hagyták el a termet.

— Mi adta az ötletet, hogy a III. sz. bányüzemben Te, vagy Ti, a szakszervezetet belül mozgolódní kezdjétek? — kérdeztem Farkas Gábortól.

— Az év elején szétrobant KISZ-hez vezethető vissza minden. Később csatlakoztunk a MaDISz-hoz, de azóta szinte minden kapcsolatunk megszűnt az országos szervezettel, s vállalaton belül is, ha egy-két üzemben működött ifjúsági szervezet, a többiek mind leálltak.

— Szerveződésünk másik oka, hogy az országban a pártok között sok munkás nem tudja eldönteni, hová is tartozzon. Ezzel is össze-függ, hogy a nálunk működő ifjúsági szervezet, a megszűnés mellett döntött. Ugyanakkor továbbra is dolgozók, vállalkozásokat visz véghez, rendezvényei vannak a szervezeten, így aztán úgy döntöttünk, ezt szétverni nem szabad, meg kell tartani. De mivel mi vállalkozunk, ezért szükség van arra, hogy bizonyos önállóságunk legyen. Ezért volt az a felvetésünk, hogy az üzemi szakszervezetet belül hozzunk létre egy ifjúsági szervezetet.

— Mit kell érteni az ifjúság elé írt vállalkozó meghatározás alatt, s miért nem terjedt ki e szerveződés az egész vállalatra. Miért pont a III. üzemben került erre sor?

— Az utóbbival kezdem. Mi nem tudjuk az üzemből összefogni a teljes vállalati fiataliságot. Azt minden esetre kérem és javaslom, hogy a többi üzemben is működőképesen alakuljanak meg a szakszervezeti ifjúsági tagozatok, vagy szervezetek. Mindegy, hogy mi a nevük.

— A vállalkozó annyit jelent, hogy mi, mint önálló jogi személy voltunk, mint üzemi MaDISz, s vállalkozásokban dolgoztunk. Péntekenként éjjel a bányába szállunk, és falazatokat építünk. Eddig e munkában 65-70 fiatal vett részt, szerződésünk van az üzemmel. Van olyan terünk, ha a vállalatnál nem tudunk majd plusz anyagiakhoz — munkavégzéssel — hozzájutni, akkor a városban keresünk lehetőséget a munka utáni munkavégzésre.

— Az üzemi ifjúsági közösségben mindenféle szakember van, nem hiszük, hogy munka nélkül maradnánk. Az így szerzett pénz egy része azé, aki megdolgozott érte, a másik részét viszont a közösbe kerül.

— Végül is visszatérve a megalakulásra, a szakszervezet a dolgozók érdekeit képviseli. Az ifjúsági szervezet is. Akkor viszont, miért e kettős felállítás?

— Példa lehet erre a szakszervezet belüli rehabilitáltak tagozata. Amióta megalakultak, a saját dolgukat sokkal jobban tudják képviselni. Most is szükség van arra, hogy a vállalaton belül az ifjúság érdekvédelmét a szakszervezetben belül még markánsabban jelenítsük meg. Azért, mert a vállalaton belül a dolgozók nagy része fiatal, 35 év alatti, és nagyon sok minden van, ami minket jobban sújt, mint az idősebb korosztályt.

— Hiszem, hogy az a réteg tudja érdekeit felszínre hozni, akit mindez a legjobban érint. Ahogy a küldöttgyűlésen is felmerült legfontosabb érdekvédelmi lépés most a végkielégítés ügyének tisztázása. Az, hogy mindenki tudja, merre, mennyi, mikor és hogyan. A másik dolog ami felmerült, hogy a jövő évtől minden élelmiszer szabadaras lesz. Ezt sem tudjuk elfogadni, hiszen megint csak azt a réteget fogja érinteni, sújtani, aki munkásként dolgozik. Fel akarjuk erősíteni a munkásképviseletét, hogy a BDSZ, UDSZ érjen el eredményt.

— Összegzésül politikai szervezetenként megszűntünk, s létrejöttünk, mint érdekvédelmi szervezet. Be kell vallani, a korábbiakban a politizálásra helyeztük a súlyt, s az érdekképviseletre kevésbé figyeltünk. Most a feladatok összegyűjtésénél tartunk, s várjuk minden III. üzemi, és anyagostályos fiatal jelentkezését. Ugyanakkor a többi üzemen is figyelünk, arra, hogy megalakulnak-e ott is az UDSZ ifjúsági szervezetei — mondotta befejezésül az ifjúsági szervezet titkára.

Veress Tamás

A Ságvári Endre Művelődési Ház programjából

12-től január 5-ig: a stúdiógalériában a Janus Pannonius Szakközépiskola óvónőképző tagozata hallgatóinak kiállítás.

Ságvári Mozi

16-án: Rendőrákadémia II. (amerikai film)
17-én: Csupas pisztoly (amerikai film)
23-án: Egy párizsi diáklány (francia film)
30-án: Denevérember (amerikai film)
31-én: Leszámolás (amerikai film)
Az előadások 16 és 18 óra-
kor kezdődnek.

Művelődjünk Szórakozjunk

Az Apáczai Csere János Nevelési Központ programja

13-tól 20-ig: Naponta 14.00 órákor gyermekjátzó foglalkozások az aulában.
16-án, szombaton: Karácsonyi nyitott nap. 15.00 órától az aulában: — fenyődíszek, ajándékok készítése, mézeskalácsütés, gyertyamártás, tánc, ajándékkönyv-árusítás.
20-án 19.00 órákor: Beatrice koncert. Jegyelővétele az ANK információban, és az Országos Filmharmóniánál.

21-én 18.00 órákor: a F-AKTOR diákszínpad mutatja be három egyfelvonásos darabját Játzmák címmel.

21-én 21 órákor: Rock-karácsony. Fellépnek: a Morris együttes és vendégei.

ANK Mozi

17-én 3, 5, 7 órákor: Nem látni és megszeretni (amerikai film)
18-án 4, 6, 8 órákor: Dirty Dancinc (amerikai film)
24-én 15.00 órákor: Szegény Dzsoni és Arnyika (magyar film)
25-én 4, 6, 8 órákor: Rocky Horror Picture Show (amerikai film)
31-én 3, 5 órákor: Idegen test (angol film)

Rokkantsági nyugdíjkezdésmény

Lapunk novemberi számában közöltük vállalatunk javaslatát a Regionális Egyeztető Fórumnak, a MÉV felszámolásával összefüggő problémák rendezéséhez. Az összeállítás 2. pontja foglalkozik azaz, hogy lehetőséget kérünk a MÉV-nél megrokkant 50 százalékos munkaképesség csökkenést elért dolgozók rokkantsági nyugdíjba helyezésére, a szénbányákhoz hasonlóan.

Örömmel közölhetjük, hogy az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság a kérelmet megvizsgálva, a 3272/1989. MT sz. határozatra hivatkozva, körlevélben utasította az ország valamennyi társadalombiztosítási igazgatóságát, kirendeltségét, hogy a Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozói részére is biztosítsák a 2007/1969. (IV. 24.) Korm. sz. határozatának megfelelően a szénbányászati dolgozókat megillető nyugdíjkezdésményeket.

A fenti utasítás végrehajtásánál figyelembe kell venni a 200-6/1984./Tb. K. 10./OTF számú rendelkezését, amely részletesen előírja a feltételeket, a kizáró eseteket. E feltételekről néhány esetet megemlítünk:

— egyéni elbírálás alapján rokkantsági nyugdíj alapítható meg 50 százalékos munkaképesség-csökkenés esetén azon dolgozók részére, akik bányá-

szati szolgálat révén váltak csökkent munkaképességűvé, s más munkakörbe nem helyezhetők el;

— vállalati felmondás következtében szűnik meg a dolgozók munkaviszonya, ide nem értve a fegyelmi elbocsátást, vagy jogszabály megszegésével megszüntetett munkaviszonyt;

— rokkantsági nyugdíjba helyezés kedvezménye nem vonatkozik az utasítás mellékletében felsorolt, közel száz munkakörben foglalkoztatott dolgozókra. E munkakörök zömmel szellemi állományú, vagy könnyű fizikai munkakörök. Amennyiben a dolgozó rehabilitációs intézkedés folytán került a jegyzékben felsorolt munkakörbe, részére igényelhető a rokkantsági nyugdíj megállapítása, munkaviszonya megszűnése esetében.

Az OTF-utasítás meg szabja a munkáltató feladatait is: igazolni kell a munkaviszony megszűnés módját, a dolgozó munkakörét, nyilatkozatot kell adni, hogy más munkakörbe nem helyezhető el stb.

Azok a dolgozók tehát, akik rendelkeznek az 50 százalékos munkaképesség-csökkenést igazoló határozattal, s munkahelyük munkaviszonyuk megszűnik, és rendelkeznek az előírt feltételekkel — kérhetik a rokkantsági nyugdíj megállapítását.

J. K.

Tájékozódni kell!

Egymást érik mostanában a különböző fórumok. Reggel munkásgyűlés, délután röpgyűlés, kérdésekre vár és kérdésekre válaszol az igazgató, az elnök, a bizalmi, velünk kapcsolatos híreket sugároz a rádió, a televízió, velünk foglalkozik sok napilap, rólunk tudósít az Ércbányász, nekünk szól az üzemi hangosíró. Mégis lépjen-nyomon azt halljuk, miért nem tájékoztatnak bennünket, miért nem kapunk választ kérdéseinkre, meddig hagynak még bennünket bizonytalanságban?

A türelmetlenség, a közvetlen sorsunkkal kapcsolatos hiriény természetes. Az idegesség, aggodalom életünk, jövőnk alakulásával kapcsolatban érhető, kezelése nagy figyelmet, tapintatot, lelkiismerettség követel mindenkitől, aki emberek sorsáért felelős, aki informáltságánál fogva alkalmas a kérdések megválaszolására.

Tapasztalat, hogy az alultájékozottsági érzést három dolog táplálja, eltekintve most a sajnos nem ritkán előforduló szakszerűtlen félretájékoztatástól (mely néhány média esetében mostanában előfordult). Mindenek előtt, hogy vannak kérdések, melyekre egészen egyszerűen nincs, még nincs, vagy nincs felelősségteljes válasz. Itt minden rögtönzés, idő

előtti magyarázat, mellébeszélés csak ártana inkább, minthogy használna.

Másodszor létezik információ „elsüllyesztés”, amikor van válasz, el is hangzott, illetékes meg is hallgatta, csak egyszerűen nem adja tovább, nem érzi kötelességének, hogy a hallott, látott, olvasott hírt továbbítsa.

A harmadik eset sajnos szintén elég gyakori. A vállalat vezetése fórumot szervez, ott bármilyen kérdés feltehető, amelyik megválaszolható, az kimerítő választ is kap. Megjelenik 61 dolgozónk. Újra meghirdetik, ekkor megjelenik 70 fő. A kettőn együtt a vállalat összlétszámának körülbelül két százaléka. A fórumon felszólal — hangsúlyozottan jó szándékkal — egy dolgozó, s kifogásolja, miért nem foglalkozik ezekkel a kérdésekkel a vállalati újság.

A mundér becsületét nem kell védenünk. Van javítani való bőven a munkánkon, ám a kérdések zömmére már adott választ lapunk. Csak el kellett volna olvasni. Oda kellett volna menni, meg kellett volna hallgatni.

A sokat tudó embereknek — esetünkben a vezetőknek — tájékoztatási kötelezettségük van. Amiről azonban kevesebb szó esik, az az, hogy ez csupán az érem egyik oldala. A másik, hogy mindenkinek, akit érdekel a sorsa, tájékozódási kötelessége is van.

Kablár János

Kétes dicsőség

Avagy hívja a 33-95-öt

November utolsó napjaiban Baranyába látogatott Sundberg Kjell, a Nemzetközi Munkaerőgazdálkodási Szervezet tagja, a svéd munkaerőhivatal helyettes vezetője, aki itt-tartózkodása során felkereste a vállalatunknál működő munkaügyi szolgáltató irodát is.

A svéd szakember, aki a tömeges létszámleépítés-

Sundberg Kjell (jobbról a második), a svéd munkaerőhivatal helyettes vezetője a munkaügyi szolgáltató iroda dolgozóival beszélget.

Csöndör László felvétele

Megalakult az MBSzSz

Közvetlenül a BDSZ kongresszusának összehívása előtt szükségessé vált összehívni a szakszervezeti bizalmi testületet, mert olyan fontos kérdésben kellett dönteni, hogy tagjává válunk-e egy regionális szakszervezeti szövetségnek. Az Alapokmány első mondata meghatározza a szövetség jellegét. A Mecseki Szénbányák, az Uránoldozók Szakszervezeti Szövetségének, a Bányászati Aknamélyítő Vállalat Mecseki Körzetének bizalmi testületei — a szakszervezeti tagság felhatárolása alapján — 1989. november 23-án megtartott ülésükön úgy döntöttek, hogy létrehozzák a

Mecseki Bányászok Szakszervezeti Szövetségét, melynek alapvető feladata a szakszervezeti tagok közös érdekeinek a védelme.

A rövid alapszabálytervezethez Gyulai Sándor UDSZ-titkár fűzött rövid szóbeli kiegészítést. Kiemelte, hogy a szövetség belül minden szervezet önálló marad, de a térségben a bányavállalatok azonos problémái készítik a csatlakozókat az aláírásra.

A három baranyai bányavállalat szakszervezeti tagságának szövetségre lépése már korábban is időszerű lett volna, de most, amikor a bányászat orszá-

gosan is igen nagy gondokkal küzd, amikor a szakszervezeti mozgalom egysége a dolgozók érdekeinek védelmében meghatározó jelentőségűvé vált, amikor a Bányáipari Dolgozók Szakszervezetének működését veszélyeztetik, igen nagy a jelentősége annak, hogy 27 ezer aktív és nyugdíjas szakszervezeti tag nevében és érdekében összehangolt munka folyék.

A testület úgy döntött, hogy csatlakozik az MBSzSz-hez, s javasolták, már most kezdődjön meg a munka a szövetség továbbfejlesztéséért.

Az UDSZ bizalmi testülete ezután egyetértett a lakásépítés és -vásárlás munkáltatói támogatásának újrászabályozásával, mely — igazodva az uránbányászat felhagyásáról hozott minisztertanácsi döntéshez — előírja, hogy a bányászati keresetkiegészítésre 3000 műszak után jogosult dolgozónak maximálisan 300 ezer, 4000 műszak után jogosult dolgozónak maximálisan 200 ezer forint kamatmentes kölcsön adható 20 éves törlesztésre köthető szerződéssel.

A módosítás kimondja, hogy lakásjuttatásban és -támogatásban csak az a munkavállaló részesíthető, aki legalább egyéves vállalati munkaviszonnyal rendelkezik, és szerződést köt a vállalattal mindaddig, amíg a munkaviszonyát a MÉV meg nem szünteti.

Egyebekben a testület elfogadta azt a kezdeményezést, hogy a Dunántúli Naplóban Halmos Csaba sajtótájékoztatójáról megjelent hibás tudósítás kerüljön módosításra.

K. J.

Üzlet feltételes módban

Amint arról a napilapok beszámoltak, november 25-én megyénk vendége volt Lothar Späth, a Német Szövetségi Köztársaság Baden-Württemberg tartományának miniszterelnöke, mely látogatással szoros összefüggésben 46 gazdasági szakember és vállalkozó érkezett Pécsre.

A gazdasági küldöttség ipari szekciója találkozott Baranya megye, Pécs város iparvállalatainak vezetőivel, képviselőivel. Vállalatunkat ezeken a megbeszéléseken Varga Mihály vezérigazgató, Bánik Jenő és dr. Czeglédi Béla üzemigazgatók, Kovács László főosztályvezető és Várheyl István üzemegységvezető képviselte.

Lehetőség, felmerült, hogy a vállalat részt vehetne bizonyos speciális transzformátorok készítésében, esetleg erőáramú szerelvényekben. Szóba került hogy egy nyugatnémet vállalat, mely erőművek füstgázainak műszeres vizsgálatát végzi környezetvédelmi okokból, beépíthetőnek lát műszerparkjába olyan — a vállalatunknál gyártott — nukleáris műszereket, melyek a füstgázok, illetve az azzal távozó szilárd anyagok nukleáris vizsgálatára alkalmas hordozható készülékek.

Az ilyen jellegű tevékenységünk iránt mutatkozó bizonyos érdeklődés, mely egyelőre csupán kapcsolódási pont, reménybeli üzlet.

K. J.

seket és az ezzel kapcsolatos módszereket vizsgálja Európa szerte, Événé Kamarás Zsófiától és az itt dolgozó stáb tagjaitól részletes tájékoztatást kapott a kihelyezett iroda tevékenységéről, az eddig végzett munkáról.

Megtudhatta, hogy a MÜSZI létrehozása óta eltelt alig két hónapban csaknem háromszáz fordultak tanácsért, segítségért az irodához. Azok, akik vállalkozásba kívánnak kezdeni, többségében konkrét elképzelésekkel jelentkeztek, de bizonyára lesznek majd szép számmal olyanok is, akik az irodától várják az ötleteket, mibe is kezdjenek.

Az iroda ma már megfelelő információs bázissal rendelkezik abban a kérdésben, hogy milyen jellegű vállalkozásra van igény, kereslet és, hol érdemes folytatni azokat. Naprakész információval rendelkeznek a baranyai munkaerőpiacról, hogy, hol, milyen szakmában és milyen kereseti lehetőséggel kínálnak munkahelyeket.

Kjell urat az iroda munkatársai tájékoztatták azokról a gondokról is, amelyeket a rendeletek hiánya, illetve a hézagos, vagy késve történő jogi szabályozás okoz.

Ilyen például a megváltozott munkaképességű

dolgozók problémája. A keresetkiegészítésről hozott jogszabály ugyanis még akkor született, amikor Magyarországon teljes foglalkoztatásról beszéltek.

Azóta változott a helyzet, nemígy a jogszabály, mely előírja, hogy keresetkiegészítést csak az kaphat, aki érvényes munkaviszonnyal rendelkezik.

A svéd szakember szorgalmasan jegyezte a munkaügyi iroda dolgozói által elmondottakat, hisz elsősorban informálódni látogatott hazánkba. Kétes dicsőség, hogy a tömeges létszámleépítés kapcsán Nyugat-Európa után az első útja Magyarországra és ezen belül is vállalatunkhoz vezetett.

Véleménye szerint a legnagyobb gond, hogy nálunk rendkívül kicsi a munkaerőpiac. Nagy jelentőséget tulajdonított az úgynevezett átképzési központ létesítésének és javasolta, hogy vállalatunk is indítson átképző tanfolyamokat.

Ehhez természetesen az kell, hogy ismerjük az igényeket, ezért az iroda továbbra is várja a dolgozók jelentkezését személyesen a Központban, illetve a 33-95-ös telefonon. Tanfolyamot ugyanis csak megfelelő számú jelentkező esetén indítanak.

Kjell urat az is érdekelte, hogy a bányabezá-

rás miatt megkezdődött munkaerő eláramlás hogyan érinti a vállalatot, illetve, hogy elenged-e a mindenáron távozni akarókat.

Azt a választ kapta, hogy vannak ugyan munkaerőgondjaink egyes területeken, de senkit sem akadályoznak meg abban, hogy távozzon a MÉV-től. Aki akar, elmehet, ezt ilyen helyzetben meg is lehet érteni. Mindenesetre az valószerű, hogy, aki végig kitart a vállalat mellett, annak azt a végkielégítés összegének megállapításánál figyelembe veszik.

A svéd szakember rövid látogatása végén a zsúfolt program miatt sajnos nem tudott nyilatkozni újságunknak. Szerettük volna megkérdezni őt, hogy például szülőhazájában jelentős létszámleépítés esetén milyen eszközökkel, és hogyan rendezik a foglalkoztatási problémákat.

Az már csak „megérzésen” alapuló magánvélemény, hogy ha az adórendszer bevezetésénél — mondhatni — etalonként szolgált a svéd módszer, akkor a tömeges létszámleépítés terén keletkező foglalkoztatási problémák megoldása terén is lenne mit tanulnunk skandináv barátinktól.

Nógrádi Gábor

Mit képvisel a képviselő?

Nyílt levél Andi Gábor országgyűlési képviselőhöz, uránbányászhoz

TISZTELT ANDI GÁBOR!

Ön, és mi, MÉV dolgozók tudjuk, hogy a vállalat további sorsa megpecsételődt. Tíz, húsz, harminc éve itt dolgozók állnak zavartan, tévován: már nem reménykednek. Mindegyikük a bezárás utáni életét tervezgeti: hol csüggedve, hol reménykedve, aszerint, miként csordogálnak a hírek, s egyre biztosabban érzik, hogy a hatalom lemondott az uránbányászokról. Közömbösen — sajátos helyzetükkel, speciális szakmai képzettségükkel mit sem törődve — halogatják döntésüket a bezárás utáni emborsorsokról.

Ki képviseli érdekünket? Ki kiáltja országnak világunk, hogy itt igen nehéz munkában megkopott, megfáradt emberek sorsáról van szó? Tán az országgyűlési képviselő, aki maga is uránbányász?

Ma már az is olvassa az országgyűlési tudósításokat, aki eddig az újságot az utolsó oldalon kezdte, s az elejére már elfogyott az érdeklődése. Egyetlen interpellációt, kérdést nem hallottunk az uránbányászok további sorsáért aggodva az Ön szájából. De hát akkor kit, és mit képvisel a képviselő, aki maga is uránbányász?

A képviselet a szép régi értelemben azt jelenti, hogy

a népet, azaz a választókat képviselik. Képviselni valamit azonban csak úgy lehet, ha a választók véleménye, elképzelése, érdeke képviseltetik. Ennek hiányában a képviselő csak saját nézetét, véleményét képviseli. Ez a nézet lehet átgondolt, akár felelősségteljes is, de semmiképpen nem népképviselést.

Kit képvisel tehát az Országgyűlésen Ön? Az előbbieket alapján logikus: önmagát! Minket, választókat, kiknek zöme uránbányász, biztosan nem. Nem emlékszem választókerületi gyűlésre, képviselői beszámolóra, ahol a valódi képviselőhöz szükséges vélemény- és érdekegyeztetés sor került volna.

Igaz — elismerem —, hogy mint hazánkban minden mást, — a parlamenti interpellációt is elérte az infláció. Ezt az inflációt jelzi az is, hogy azokban a parlamentekben, melyekben ennek az intézménynek súlya van, az elutasított javaslatok esetén gyakran új gazdáik lesznek a búrsonyszekeknek. Nálunk minden és mindenki marad. Pedig a parlament a népfelhang elvének megtestesülése. A parlament minden politikai párbeszéd, és egyezkedés színtere.

Nem kívántunk volna mást képviselőnkéntől, csak egy kérdést, egy interpellációt további sorsunkról.

Tudomásom szerint, erre az érintett nyilvánosan köteles válaszolni, s ezt a választ a képviselő el is utasíthatja. De ezt Ön jobban tudja nálam...!

Nem tudom, hallott-e Ön a „gyalogos szenátorokról”? Ezzel a névvel azokat a honatyákat illették az ókori Rómában, kiknek nem volt tekintélyük, befolyásuk, kikből hiányzott az önálló politikai ítéletalkotás képessége, vagy bátorsága, s akik ezért nem nyilvánítottak véleményt a szenátus ülésén. Szereplésük arra korlátozódott, hogy végighallgassák tekintélyes kollégáikat, majd szavazáskor odagyalogoltak mögéjük, és így foglaltak állást. A kifejezés azóta már a római demokrácia emlékével együtt elenyészett, a magartás viszont, amelyet jelöl, úgy látszik követőket vonz. Pedig egy képviselő hitelvesztése a parlament hitelvesztését vonja maga után, és az beláthatatlan következményekkel járhat.

Éppen ezért tisztelettel kérem, gondolja meg, amikor kiválasztja a menetirányt tisztelt „gyalogos szenátor”!

Pécs, 1989. október 24.

Üdvözlettel:

Amrik Ákos
(MÉV V. sz. bányaiüzem dolgozója)

Megoldódnak a szerződés gondok

Vége elhárultak az akadályok a Patacs—nyugati családi ház építkezése előtt. Az OTP-vel megkezdődött a szerződések megkötése. Minden nehézség ellenére úgy tűnik, hogy az első 17

lakásos sorházra (a „két 6-os út” között) vevőt tudunk jelölni. Amire a vállalat elkötelezte magát, s ha a kormány szavahihetőségében nem csalódunk, akkor amit ígértünk, azt végre is tudjuk hajtani.

VÁLLALATI és ÜZEMI TERVMUTATÓK

Kiemelt TELJESÍTÉSE

(1989. I—XI. hó)

VÁLLALAT:	fémtermelés kg	vágathajtás fm	létszám fő
	104,6	98,9	92,6
ERCDÚSÍTÓ ÜZEM:	vegyi feldolgozás t		
	100,3		
BÁNYAÜZEMEK:		III.	IV.
		százalékban	V.
	nyersérctermelés t/kg	101,5	104,0
	vágathajtás fm	98,8	103,6
			102,4
			94,4

Személyes hírek

Nyugállományba került: Bach József külszíni segédmunkás, Madarász János portás, Tanczos József portás, Dákai László portás, Lovas József fürdőkezelő, Ferencz Józsefné műszaki rajzoló, Cserti Józsefné adminisztrátor, Dékány József külszíni kovács (III. sz. bányaiüzem), Bölönyi Sándorné takarítónő, Gyurákovics Pál föld alatti lakatos, Kádár Gábor forgácsoló, Kerestényi Antal föld alatti csatlós, Kovács László hegesztő, Orsós Ferenc föld alatti csatlós, Pál Józsefné utókalkulátor (IV. sz. bányaiüzem), Temesi Jenőné titkárnő, Nagy Imréné társadalombiztosítási ügyintéző, Nemes József bérelszámolási csoportvezető, Kerca Sándor föld alatti akkumulátortöltő, Vasi Sándor föld alatti csatlós, Kremling Lajos vágár, Pálfalvai László kovács, Reinhardt Ferenc lakatos, Vágner Géza föld alatti lakatos, Panta Antal robbantóeszközter, Kiss Károly vágár, Lábodi Imre fürdőkezelő, Nagy Sándor bányamérnök, Hodován István külszíni segédmunkás (V. sz. bányaiüzem), Hartstein Jenő műszaki csoportvezető, Kolár László művezető, Budai Károly lakatos (Ércdúsító üzem), Ursprung Jánosné geológus technikus (Kutató-mélyfúró üzem), Felföldi

János erögépkezelő, Kárpáti Mátyas raktáros, Meszes János segédmunkás, Beftán Antalné betanított munkás, Schöbert Menyhért kőműves, Tüttő György kőműves (Szolgáltató üzem), Jurik Katalin raktáros (Kutató-fejlesztő üzem), dr. Barabás Andor főosztályvezető, Jovi Károly árszakértő, Mohácsi Imréné gyors- és gépiró, dr. Szabó János osztályvezető, Soller Lászlóné gyors- és gépiró, Budai Károlyné takarítónő, Vince Vincéné gyors- és gépiró, Muth Jenő műszaki ellenőr, Hajdú Julianna munkásellátási előadó, Borbás Béláné munkásellátási előadó, Árpádi Józsefné munkásellátási előadó, Pázmándi Istvánné gyors- és gépiró, Németh Ferenc oktatási előadó, Máté Emil portás, Gáspár Ferenc fénymásoló, Erb Lászlóné jegykezelő, Tukora György gondnok, Buzási László műszaki ellenőr, Horváth György bányamérnök, Szabó Lászlóné raktáros (Központ), Komlódi Ferenc lakatos, Orsós József segédmunkás, Cserkő István portás, Benyovszky János szabó (Anyag- és áruforgalmi főosztály).

Nyugállományba került dolgozóinknak ezúton is megköszönjük a vállalatunknál végzett eredményes munkájukat, s nyugdíjas éveikhez kellemes pihenést, és jó egészséget kívánunk.

Meghalt: Hazafi Dénes vágár (IV. sz. bányaiüzem).

„Állj közénk!” iskolák közötti vetélkedő

A hagyományt követően, ez évben is megrendezték a MÉV III. sz. bányaiüzem MaDISz bizottsága által szervezett „Állj közénk!” című helytörténeti vetélkedőt a vállalat által patronált általános iskolák részére. November 26-án már a kora reggeli órákban benépesült a Ságvári Endre Művelődési Ház nagyterme. Kilenc iskola 25 csapata várta izgatottan a Pécs nevezetességeiről szóló kérdéseket.

Pontban kilenc órákor, Franyó József játéktevészt köszöntötte a vetélkedő résztvevőit, és a csapatokat képviselő pedagógusokat.

Minden az előzetes program szerint történt. Az 5 fős csapatoknak nem kis fejtörést okozott a monitorokon megjelenő képek felismerése és megfejtése, vagy az éppen nem könnyű várostörténeti kérdések helyes megválaszolása.

Mint ahogy lenni szokott egy ilyen nagyméretű versenyen, minden csapat nem győzhetett. A vetélkedőn kiemelkedő teljesítményt nyújtott a Testvérvárosok Téri Általános Iskola csapata. Idei győzelmükkel végleg elnyerték a vándorzászlót, és a vele járó vándorserleget. Szintén elismerést érdemel a Jurisics, és a Kőztársaság-téri iskola, hogy az első szereplésük alkalmával második, ill. harmadik helyet szereztek meg, megelőzve a korábbi biztos dobogós iskolákat.

A verseny nemcsak a résztvevő tanulók tudását, tájékozottságát növelte, hanem lehetőséget biztosított pénzszerzésre is.

Nem nagy összegről van szó, de az erkölcsi értéke még ebben az inflációs világunkban sem lebecsülendő.

Az „Állj közénk!” című vetélkedő csapatverseny végeredménye: 1. Testvérvárosok Téri Általános Iskola „A” csapata 220 pont (1500 forint), 2. Testvérvárosok Téri Általános Iskola „B” csapata 212 pont (1300 forint), 3. Jurisics „A” csapata 204 pont (1100 forint), 4. Belvárosi „A” csapata 193 pont (900 forint), 5. Kőztársaság téri iskola 185 pont (700 forint), 6. Berek utcai iskola 181 pont (500 forint).

Iskolák közötti verseny: 1. Testvérvárosok téri 437 pont, 2. Jurisics úti iskola 363 pont, 3. Kőztársaság téri iskola 359 pont.

Tisztelt Országgyűlés,

Képviselő-társaim!

Kérdéssel fordulok az Ipari Miniszter Úrhoz, Horváth Ferenchez, a Mecseki Ércbányászati Vállalat felszámolásával kapcsolatban.

TISZTELT MINISZTER ÚR!

A Minisztertanács 3272/1989. (IX. 22.) számú határozatával eldöntötte a Mecseki Ércbányászati Vállalat felszámolását, az uránbányászat beszüntetését.

A minisztertanácsi határozat kimondja, hogy a vállalat 2,5 milliárd Ft állami támogatásban részesül évente, és ez az összeg az infláció mértékében emelkedni fog.

Meghatározza, hogy munkahelyteremtésben a Baranya megyei Tanács 1990. évben, tehát egy évben 500 millió forint munkahelyteremtő összeggel rendelkezik, de egy munkahelyre 500 000 forint a felhasználható felső határ.

Megemlíti, hogy esetleges nyugati értékesítés esetén a konvertibilis bevétel a termelési költség 60 százalékát fedezné.

Természetesen pontokba foglalja azokat a lehetséges intézkedéseket, amelyeket meg kell tenni a vállalat felszámolását követően.

Kérdésem a következő: azok a tételek, melyeket az MT határozat nem számszerűsített, tehát a bányabezárás költségét, a kör-

nyezetvédelmi és rekultivációs költségek, a munkahelyteremtés, valamint a szociális intézkedések — korengedményes nyugdíj, különböző kártérítések, áttelepülési segély, végkielégítés, stb. — felmerülő költségei milyen terhet jelentenek a költségvetésnek a termelés abbahagyását követő 2—3 évben?

Magánszámításaim szerint ez 15—16 milliárd forint, és még legalább 20 éven keresztül 300 millió

forint évente 1989-es áron számítva.

1989. november 13.

Andi Gábor
Baranya megye 5-ös sz. választókerület országgyűlési képviselő

Andi Gábor országgyűlési képviselő a parlament novemberi ülésén — idő hiányában — sajnos nem kapott szót, tehát fenti kérdését nem tudta feltenni a miniszternek. A dolgozói levél készített bennünket arra, hogy akéreldest ebben a számunkban közöljük. Ha elhangzik, s választ is kap rá, természetesen azt is leközzöljük.

A szerkesztő

Túrázás, élmény egyenlő egészség

A természet megannyi varázsa, szépségének ezer arcú csillogása rabul ejti az embert. S vajon hányan lehetnek olyanok, akik csak egy pillantásra, vagy még arra sem méltatják a természet mesebeli világát? Igaz, ők nem is tudják, hogy mit veszítenek. Nem így a MÉV természetjárók, akik már bejárták hazánk szépséges tájait.

A taglétszámunkkal kapcsolatban alaposan megpötdtem, amikor megtudtam, hogy a több ezres vállalati kollektívából mindössze 43 igazolt versenyzővel rendelkeznek. Csodálkozásomat még csak fokozta, amikor **Baumann József**

szakosztályvezető megjegyezte: a létszámunk 20 százaléka nem a mi vállalatunk dolgozója.

— No, akkor nem kell attól tartani, hogy nagy tömegekkel letapoosák a füvet.

— Valóban nem, de nem is lenne szerencsés nagy létszámmal túrázni.

— Miért nem?

— Azért, mert a túrazetőknek közvetlen kapcsolatban kell lenni a csapattal. Ezért tartom ideálisnak a 7—15 fős csapatok indulását.

— Évente mennyi túrát szerveznek?

— Elkészítjük az éves túratervünket, amely tar-

talmazza a versenyek számát és idejét. Havonta két túrán veszünk részt, de emellett indulunk a különböző megyei és országos versenyeken is.

— Általában nehezek ezek a versenyek?

— Könnyűnek nem mondhatók, ismerni kell a tájékozódás, és a tájfutás alapelveit és szabályait. Ennek ismeretében már nem nehéz a verseny.

— Ez évben milyen eredményeket ért el a szakosztály?

— Több megyei első helyezésünk van. Ami külön öröm számunkra, hogy a női csapatunk „B” kategóriában megszerezte a győ-

zelmet. Emellett részt vettünk és eredményesen szerepeltünk a BDSZ által rendezett iparági döntőn is.

— Költséges sportág a természetjárás?

— A mai árak mellett igen, elég ha csak a három legfontosabbat említem, az utazást, a szállást az étkezést, és akkor még nem szoltam a felszerelésről, és egyéb személyes kiadásokról.

— Elismerem, drága. Ezt a szakosztály fizeti?

— Nem. Nekünk nincs költségvetésünk! A szakosztály tagjai havi 20 forintot fizetnek. Emellett mindenki fedezi a saját kiadásait, igaz van kedvezmény, de higgye el, így sem olcsó.

— Pár szóval ismertelné az 1990-es évi feladatokat?

— Egyik célfeladatunk a „Rockenbauer Pál” emléktúra megrendezése, az országjárás s a különböző versenyeken való részvétel. Emellett több versenyzónk célul tűzte ki az arany-, ezüst- és a bronzérmes minősítések megszerzését. Ezért sokat kell talpálnunk, de megéri.

— Befelezésül egy kérést! Remélem sikerül minél néli több természetkedvelőt magunk mellé állítani, megismertetni ismerőseinkkel, barátainkkal a természet csodálatos szépségét, és ezúton is kérem, álljanak közénk.

Kovács Miklós